

**Приватне акціонерне товариство
«Страхова компанія «ПЗУ Україна»**

**Окрема фінансова звітність
станом на та за рік, що
закінчився
31 грудня 2019 р.**

Ця окрема фінансова звітність складається з 97 сторінок

Зміст

Окремий Баланс (Звіт про фінансовий стан)	3
Окремий Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	6
Окремий Звіт про рух грошових коштів	9
Окремий Звіт про власний капітал	11
Примітки до окремої фінансової звітності	15
Звіт незалежних аудиторів	

**Окремий Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.**

Активи	Код рядка	При- мітка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
1	2	3	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>				
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6	13,685	9,085
первісна вартість	1001	6	34,163	25,334
накопичена амортизація	1002	6	20,478	16,249
Незавершені капітальні інвестиції	1005			-
Основні засоби	1010	5	38,347	37,989
первісна вартість	1011	5	77,027	72,586
знос	1012	5	38,680	34,597
Інвестиційна нерухомість	1015		8,112	8,713
Довгострокові біологічні активи	1020		-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-
інші фінансові інвестиції	1035	7	447,488	348,316
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	10		454
Відстрочені податкові активи	1045	20	826	692
Відстрочені аквізиційні витрати ¹	1060	8	139,581	110,384
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	9	278,885	206,811
Інші необоротні активи	1090	19	869	
Усього за розділом I¹	1095		927,793	722,444
II. Оборотні активи				
Запаси	1100		2,718	4,115
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10	96,723	145,218
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	10	12,674	9,695
з бюджетом	1135		5,322	1,176
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	10	193,463	125,490
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10	3,082	4,094
Поточні фінансові інвестиції	1160	12	361,752	222,660

Окремий Баланс (Звіт про фінансовий стан) слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «ПЗУ Україна»
Окрема фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на зазначену дату
Окремий Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 р.

(Продовження)

Активи	Код рядка	При- мітка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
1	2	3	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Гроші та їх еквіваленти	1165	13	135,322	135,987
Готівка	1166		38	40
Рахунки в банках	1167		135,284	135,947
Витрати майбутніх періодів	1170			-
Частка перестраховика у страхових резервах ¹	1180		1,020,935	790,711
у тому числі в:				
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	16	745,274	491,021
резервах незароблених премій	1183	15	275,661	299,690
інших страхових резервах	1184			-
Інші оборотні активи	1190	11	30,198	26,747
Усього за розділом II (крім відстрочених аквізиційних витрат)¹ та довгострокової частки перестраховика у страхових резервах¹	1195		1,862,189	1,465,893
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-
Баланс	1300		2,789,982	2,188,337
¹ 1 Відстрочені аквізиційні витрати представлені в рядку 1060 є оборотними активами. Частка перестраховика у страхових резервах, відображена у рядку 1180, на 31 грудня 2019 р. включає довгострокову частину в розмірі 28,875 тисяч гривень і короткострокову частину в розмірі 992,060 тисяч гривень (2018: короткострокова частина в розмірі 774,161 тисяч гривень та довгострокова частина в розмірі 16,550 тисяч гривень). Відповідно, станом на 31 грудня 2019 р. необоротні активи Компанії складають 956,668 тисяч гривень (2018: 628,610 тисяч гривень), а її оборотні активи складають 1,833,314 тисяч гривень (2018: 1,559,727 тисяч гривень). Див. також Примітки 3 (є) де розкрито інформація про подання відстрочених аквізиційних витрат та частки перестраховика у страхових резервах.				

Пасив	Код рядка	При- мітка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
1	2	3	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>				
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	14	19,407	19,407
Капітал у дооцінках	1405	14	312,862	193,574
Додатковий капітал	1410		426,622	426,622
Емісійний дохід	1411		426,622	426,622
Резервний капітал	1415		11,005	8,770
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		(206,644)	(318,646)
Неоплачений капітал	1425		-	-
Вилучений капітал	1430		-	-
Інші резерви	1435	14	4,708	11,310
Усього за розділом I	1495		567,960	341,037
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	20	-	-

Окремий Баланс (Звіт про фінансовий стан) слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

(Продовження)

Пасив	Код рядка	Примітка	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
1	2	3	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Довгострокові кредити банків	1510		-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	19	200	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		-	-
Довгострокові забезпечення	1520		-	-
Цільове фінансування	1525		-	-
Страхові резерви ²	1530		1.618.828	1.277.616
у тому числі:				
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	16	961.414	659.677
резерв незароблених премій	1533	15	657.414	617.939
інші страхові резерви	1534		-	-
Усього за розділом II	1595		1.619.028	1.277.616
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	19	583	-
товари, роботи, послуги	1615	18	432.522	395.229
розрахунками з бюджетом	1620		5.383	3.922
у тому числі з податку на прибуток	1621		5.239	3.652
розрахунками зі страхування	1625	18	654	512
розрахунками з оплати праці	1630	18	5.495	4.948
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	18	35.628	41.181
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	18	7.464	2.487
Поточні забезпечення	1660	17	32.329	43.729
Доходи майбутніх періодів	1665			-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		79.804	77.573
Інші поточні зобов'язання	1690		3.132	103
Усього за розділом III (крім страхових резервів²)	1695		602.994	569.684
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		-	-
Баланс	1900		2.789.982	2.188.337

² Страхові резерви, подані у рядку 1530, на 31 грудня 2019 р. включають довгострокову частину в розмірі 68.680 тисяч гривень і короткострокову частину в розмірі 1.550.148 тисяч гривень (2018: довгострокова частина в розмірі 19.552 тисячі гривень та короткострокова частина в розмірі 1.258.064 тисячі гривень).
 Відповідно, на 31 грудня 2019 р. довгострокові зобов'язання Компанії складають 68.880 тисяч гривень (2018: 19.552 тисячі гривень), а її поточні зобов'язання складають 2.153.142 тисячі гривень (2018: 1.827.748 тисячі гривень).
 Див. також Примітку 3(е), де розкрито інформація про подання частки перестраховика у страхових резервах..

Голова Правління

Яцек Матусяк

Головний бухгалтер

Олена Зінакова

Окремий Баланс (Звіт про фінансовий стан) слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

**Окремий Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	При- мітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	21	947,016	730,089
Премії підписані, валова сума	2011	21	1,709,187	1,516,950
Премії, передані у перестраховання	2012	21	(698,667)	(715,747)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	21	(39,475)	(125,333)
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	21	(24,029)	54,219
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		-	-
Чисті понесені збитки за страховими виплатами ³	2070	22	(308,298)	(292,298)
Валовий:				
прибуток	2090		638,718	437,791
збиток	2095		-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	16	(47,484)	(25,427)
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	16	(301,737)	(326,698)
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	16	254,253	301,271
Інші операційні доходи	2120	26	140,340	151,913
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		671	3,836
Адміністративні витрати	2130	23	(173,677)	(154,324)
Витрати на збут	2150	24	(460,732)	(373,416)
Інші операційні витрати ⁴	2180	27	(85,833)	(56,627)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	27	(1,937)	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		11,332	-
збиток	2195		-	(20,090)
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	25	118,435	60,200
Інші доходи	2240		-	-
Фінансові витрати	2250	19	(220)	-
Втрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270		(608)	(47)

³ Чисті страхові виплати включають в себе чисту суму виплат і частку перестраховика у страхових виплатах.

⁴ Інші операційні витрати включають в себе суму очікуваних кредитних збитків, розрахованих за МСФЗ 9: 2019 – 3,764 тис. грн. (2018 – 1,664 тис. грн.)

Див. також Примітку 3(є), де розкрито інформація про подання певних статей у Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

Окремий Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «ПЗУ Україна»
Окрема фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на зазначену дату
Окремий Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		128,939	40,063
збиток	2295			-
Дохід (витрати) з податку на прибуток	2300	20	(21,678)	4,622
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305			-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350		107,261	44,685
збиток	2355		-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Дооцінка (уцінка) необоротних активів*	2400		(830)	2,428
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів**	2405		120,492	31,946
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445		-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		119,662	34,374
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	20	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		119,662	34,374
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		226,923	79,059

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500		9,772	10,456
Витрати на оплату праці	2505		156,270	136,586
Відрахування на соціальні заходи	2510		30,919	26,168
Амортизація	2515		12,533	10,804
Інші операційні витрати	2520		866,530	718,078
Разом***	2550		1,076,024	902,092

Окремий Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

(Продовження)

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	14	1,940.727	1,940.727
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	14	1,940.727	1,940.727
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, у гривнях	2610		55.27	23.02
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, у гривнях	2615		55.27	23.02
Дивіденди на одну просту акцію, у гривнях	2650		-	-

* - пункти, що ніколи не будуть рекласифіковані до прибутку або збитку

** - включає в себе пункти, що:

- є або можуть бути рекласифіковані до прибутку або збитку (2019: 846 тис. грн. що відносяться до збільшення справедливої вартості, та (307) тис. грн. що відносяться до збільшення ECL/OK3 щодо облігацій внутрішньої державної позики, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід; 2018: 292 тис. грн. що відносяться до збільшення справедливої вартості, та 456 тис. грн. що відносяться до збільшення ECL/OK3 щодо облігацій внутрішньої державної позики, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід;

- ніколи не будуть рекласифіковані до прибутку або збитку (2019: 119.953 тис грн. (2018: 31.782 тис грн.), що відносяться до дольових інструментів, що відображаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід);

*** - Загальна сума операційних витрат у рядку 2550 включає в себе витрати, представлені у рядках 2070 «Чисті понесені збитки за страховими виплатами», 2130 «Адміністративні витрати», 2150 «Витрати на збут», 2180 «Інші операційні витрати», а також 2110 «Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів» лише у випадку, якщо дані у цьому рядку представлені витратами.

Голова Правління

Головний бухгалтер

Яцек Матусяк

Олена Зінакова

ОКРЕМИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
за 2019 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
<i>(у тисячах гривень)</i>			
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	5,674	7,849
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	1,739	1,985
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	1,665	1,231
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	33,355	16,469
Надходження від операційної оренди	3040	1,047	752
Надходження від страхових премій	3050	1,742,334	1,491,950
Інші надходження	3095	217,286	184,689
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)*	3100	(796,388)	(656,643)
Праці	3105	(126,832)	(103,698)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(30,609)	(25,675)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(109,232)	(83,965)
Зобов'язання з податку на прибуток**	3116	(71,337)	(55,105)
Зобов'язання з податку на додану вартість	3117	(709)	(929)
Зобов'язання з інших податків і зборів***	3118	(37,186)	(27,931)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(122,802)	(106,041)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(664,639)	(545,630)
Інші витрачання	3190	(109,606)	(81,920)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	42,992	101,353
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	147,308	212,631
необоротних активів	3205	397	218
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	109,354	65,197
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження****	3250	229,761	137,045
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(190,131)	(272,812)
необоротних активів	3260	(18,787)	(8,286)
Виплати за деривативами	3270	-	-

Окремий Звіт про рух грошових коштів слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «ПЗУ Україна»
Окрема фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на зазначену дату
Окремий Звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

(Продовження)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
<i>(у тисячах гривень)</i>			
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі****	3290	(318,458)	(188,193)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(40,556)	(54,200)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	-
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	-	-
Витрачання на сплату відсотків	3360	(220)	-
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(748)	-
Інші платежі	3390	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(968)	-
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	1,468	47,153
Залишок коштів на початок року	3405	135,987	88,717
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(2,133)	117
Залишок коштів на кінець року	3415	135,322	135,987

* Рядок 3100 «Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг)» включає витрачання на взаєморозрахунки з перестраховиками та на оплату аквізичних витрат.

** Рядок 3116 «Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток» потрібно читати як «Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток і податку на страхові премії», так як він включає витрачання на оплату податку на прибуток за ставкою 18% в сумі 21.126 тис. грн. (2018: 13.398 тис. грн.), та оплату податку на дохід за договорами страхування за ставкою 3% в сумі 50.211 тис. грн. (2018: 41.707 тис. грн.). Така презентація обумовлена особливостями Податкового кодексу України. Див. також Примітку 1, де розкрито інформація про презентацію податку на дохід за договорами страхування за ставкою 3%.

*** За роки, що закінчилися 31 грудня 2019 р. та 2018 р., суми в рядку 3118 включають податки з доходів фізичних осіб, що сплачуються Компанією як податковим агентом від імені своїх працівників та страхувальників.

****Рядки 3250 «Інші надходження» та 3290 «Інші платежі» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включають грошові надходження та грошові платежі по депозитах у банках.

Голова Правління

Яцек Матусяк

Головний бухгалтер

Олена Зінакова

Окремий Звіт про рух грошових коштів слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

ОКРЕМИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Інші резерви	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>(у тисячах гривень)</i>										
Залишок на початок року	4000	19,407	193,574	426,622	8,770	(318,646)	-	-	11,310	341,037
Коригування:										
зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-
виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	19,407	193,574	426,622	8,770	(318,646)			11,310	341,037
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	107,261	-	-	-	107,261
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	119,288	-	-	374	-	-	-	119,662
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	(1,204)	-	-	374	-	-	-	(830)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	120,492	-	-	-	-	-	-	120,492
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:										
виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-
відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	2,235	(2,235)	-	-	-	-
сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	6,602	-	-	(6,602)	-

Окремий Звіт про власний капітал слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «ПЗУ Україна»
Окрема фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на зазначену дату
Окремий Звіт про власний капітал за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

(Продовження)

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Інші резерви	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>(у тисячах гривень)</i>										
Внески учасників:										
внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-
погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:										
викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-
перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-
вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі:	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни в капіталі	4295	-	119,288	-	2,235	112,002	-	-	(6,602)	226,923
Залишок на кінець року	4300	19,407	312,862	426,622	11,005	(206,644)	-	-	4,708	567,960

Окремий Звіт про власний капітал слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

ОКРЕМИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Інші резерви	Разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>(у тисячах гривень)</i>										
Залишок на початок року	4000	19,407	22,465	426,622	7,535	(215,220)			4,643	265,452
Коригування:										
зміна облікової політики	4005		137,075			(140,549)				(3,474)
виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-
інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	19,407	159,540	426,622	7,535	(355,769)	--	--	4,643	261,978
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	44,685	-	-	-	44,685
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	34,034	-	-	340	-	-	-	34,374
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111		2,088			340				2,428
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	31,946	-	-	-	-	-	-	31,946
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:										
виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-
відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	1,235	(1,235)	-	-	-	-
сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	(6,667)	-	-	6,667	-

Окремий Звіт про власний капітал слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «ІЗУ Україна»
Окрема фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на зазначену дату
Окремий Звіт про власний капітал за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

	рядка	ваний капітал	доопіслях	капітал	капітал	ділений прибуток	чистий капітал	капітал	резерви	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
(у тисячах гривень)										
Внески учасників:										
внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-
погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Видучення капіталу:										
випун акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-
перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-
анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-
видучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі:	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом зміни в капіталі	4295	-	34,034	-	1,235	37,123	-	-	6,667	79,059
Залишок на кінець року	4300	19,407	193,574	426,622	8,770	(318,646)	-	-	11,310	341,037

Голова Правління

Головний бухгалтер

Яцек Матусяк

Олена Зінакова

Окремий Звіт про власний капітал слід читати разом із примітками, викладеними на сторінках 15-97, які є складовою частиною цієї окремої фінансової звітності.

1 Представлення податку на премії для цілей податкової звітності

Зміни до податкового законодавства, що були прийняті в 2015 році, згідно з якими податок на дохід за договорами страхування за ставкою 3% розраховується на базі валової суми отриманих премій, продовжували діяти і в наступних роках. У 2014 році даний податок за ставкою 3% розраховувався на базі отриманих премій за вирахуванням переуступлених премій за перестрахованням (див. також примітку 20). Ця зміна методу розрахунку податку на дохід за ставкою 3% вплинула на подання цього податку у цій фінансовій звітності, складеній відповідно до МСФЗ: враховуючи те, що цей податок розраховується виключно на валовій основі, він класифікується не як податок на прибуток, а як податок на страхові премії, представлений у складі інших операційних витрат.

Однак через особливості податкової декларації прибуток до оподаткування відображається без урахування податку на дохід від страхових премій. Узгодження прибутку до оподаткування, відображеного для цілей податкової звітності, та прибутку до оподаткування, розрахованого для цілей цієї звітності за МСФЗ за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., представлено нижче:

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 р.

Активи	Код рядка	Звітність за МСФЗ	Узгоджувальне коригування	Дані звітності для цілей податкової декларації
1	2	3	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>				
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	13,685	-	13,685
первісна вартість	1001	34,163	-	34,163
накопичена амортизація	1002	20,478	-	20,478
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	-
Основні засоби	1010	38,347	-	38,347
первісна вартість	1011	77,027	-	77,027
Знос	1012	38,680	-	38,680
Інвестиційна нерухомість	1015	8,112	-	8,112
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	447,488	-	447,488
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	826	19,722	20,548
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	139,581	-	139,581
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	278,885	-	278,885
Інші необоротні активи	1090	869	-	869
Усього за розділом I	1095	927,793	19,722	947,515
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	2,718	-	2,718
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-

(Продовження)

Активи	Код рядка	Звітність за МСФЗ	Узгоджувальне коригування	Дані звітності для цілей податкової декларації
1	2	3	4	5
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	96,723	-	96,723
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			-	
за виданими авансами	1130	12,674	-	12,674
з бюджетом	1135	5,322	-	5,322
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	193,463	-	193,463
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3,082	-	3,082
Поточні фінансові інвестиції	1160	361,752	-	361,752
Гроші та їх еквіваленти	1165	135,322	-	135,322
Готівка	1166	38	-	38
Рахунки в банках	1167	135,284	-	135,284
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	1,020,935	-	1,020,935
у тому числі в:				
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	745,274	-	745,274
резервах незароблених премій	1183	275,661	-	275,661
інших страхових резервах	1184	-	-	-
Інші оборотні активи	1190	30,198	(19,722)	10,476
Усього за розділом II	1195	1,862,189	(19,722)	1,842,467
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	-
Баланс	1300	2,789,982	-	2,789,982
Пасиви	Код рядка	Звітність за МСФЗ	Узгоджувальне коригування	Дані звітності для цілей податкової декларації
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	19,407	-	19,407
Капітал у дооцінках	1405	312,862	-	312,862
Додатковий капітал	1410	426,622	-	426,622
Емісійний дохід	1411	426,622	-	426,622
Резервний капітал	1415	11,005	-	11,005
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(206,644)	-	(206,644)
Неоплачений капітал	1425	-	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-	-
Інші резерви	1435	4,708	-	4,708
Усього за розділом I	1495	567,960	-	567,960

(Продовження)

Пасиви	Код рядка	Звітність за МСФЗ	Узгоджува- льне коригуван- ня	Дані звітності для цілей податкової декларації
1	2	3	4	5
II. Страхові забезпечення та довгострокові зобов'язання				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	200	-	200
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-	-
Страхові резерви	1530	1,618,828	-	1,618,828
у тому числі:				
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	961,414	-	961,414
резерв незароблених премій	1533	657,414	-	657,414
інші страхові резерви	1534	-	-	-
Усього за розділом II	1595	1,619,028	-	1,619,028
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	583	-	583
товари, роботи, послуги	1615	432,522	-	432,522
розрахунками з бюджетом	1620	5,383	-	5,383
у тому числі з податку на прибуток	1621	5,239	-	5,239
розрахунками зі страхування	1625	654	-	654
розрахунками з оплати праці	1630	5,495	-	5,495
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	35,628	-	35,628
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	7,464	-	7,464
Поточні забезпечення	1660	32,329	-	32,329
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	79,804	-	79,804
Інші поточні зобов'язання	1690	3,132	-	3,132
Усього за розділом III	1695	602,994	-	602,994
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
Баланс	1700	-	-	-
Баланс	1900	2,789,982	-	2,789,982

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік

Стаття	Код рядка	МСФЗ	Узгоджувальне коригування	Дані звітності для цілей податкової декларації
1	2	3	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000			-
Чисті зароблені страхові премії	2010	947,016	-	947,016
Премії підписані, валова сума	2011	1,709,187	-	1,709,187
Премії, передані у перестраховання	2012	(698,667)	-	(698,667)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	(39,475)	-	(39,475)
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	(24,029)	-	(24,029)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-	-	-
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(308,298)	-	(308,298)
Валовий:				
прибуток	2090	638,718	-	638,718
Збиток	2095	-	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(47,484)	-	(47,484)
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	(301,737)	-	(301,737)
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	254,253	-	254,253
Інші операційні доходи, в т.ч.:	2120	140,340	-	140,340
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	671	-	671
Адміністративні витрати	2130	(173,677)	-	(173,677)
Витрати на збут	2150	(460,732)	-	(460,732)
Інші операційні витрати	2180	(85,833)	49,929	(35,904)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(1,937)	-	(1,937)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190	11,332	49,929	61,261
збиток	2195	-	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	-
Інші фінансові доходи	2220	118,435	-	118,435
Інші доходи	2240	-	-	-
Фінансові витрати	2250	(220)	-	(220)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-	-
Інші витрати	2270	(608)	-	(608)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290	128,939	49,929	178,868
збиток	2295	-	-	-
Податок на дохід (від страхових премій) (ставка 3%)	2300	-	(49,929)	(49,929)
(Витрати) дохід з податку на прибуток (за ставкою 18%)		(21,678)	-	(21,678)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350	107,261	-	107,261
збиток	2355	-	-	-

Враховуючи вищевикладене, суми, що відносяться до статей балансу (звіту про фінансовий стан) та звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), відображених для цілей податкової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 є наступними:

Підприємство	ПрАТ «СК «ПЗУ Україна»
Територія	Київ
Організаційно-правова форма	Недержавне страхування
Вид економічної діяльності	Інші види страхування ніж страхування життя
Середня кількість працівників	661
Адреса, телефон	04053, Київ, вул. Січових Стрільців, 40; (044) 238 6 238;

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
На 31 грудня 2019 р.**

Активи	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	5	6
<i>(у тисячах гривень)</i>			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	13,685	9,085
первісна вартість	1001	34,163	25,334
накопичена амортизація	1002	20,478	16,249
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	38,347	37,989
первісна вартість	1011	77,027	72,586
знос	1012	38,680	34,597
Інвестиційна нерухомість	1015	8,112	8,713
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	447,488	348,316
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	454
Відстрочені податкові активи	1045	20,548	19,230
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	139,581	110,384
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	278,885	206,811
Інші необоротні активи	1090	869	-
Усього за розділом I	1095	947,515	740,982
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2,718	4,115
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	96,723	145,218

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «ПЗУ Україна»
Окрема фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на зазначену дату
Примітки до окремої фінансової звітності

(Продовження)

Активи	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	5	6
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	12,674	9,695
з бюджетом	1135	5,322	1,176
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	193,463	125,490
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3,082	4,094
Поточні фінансові інвестиції	1160	361,752	222,660
Гроші та їх еквіваленти	1165	135,322	135,987
Готівка	1166	38	40
Рахунки в банках	1167	135,284	135,947
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	1,020,935	790,711
у тому числі в:			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	745,274	491,021
резервах незароблених премій	1183	275,661	299,690
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	10,476	8,209
Усього за розділом II	1195	1,842,467	1447,355
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	2,789,982	2,188,337

Пасив	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	5	6
<i>(у тисячах гривень)</i>			
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	19,407	19,407
Капітал у дооцінках	1405	312,862	193,574
Додатковий капітал	1410	426,622	426,622
Емісійний дохід	1411	426,622	426,622
Резервний капітал	1415	11,005	8,770
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(206,644)	(318,646)
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Інші резерви	1435	4,708	11,310
Усього за розділом I	1495	567,960	341,037

Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «ПЗУ Україна»
Окрема фінансова звітність на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на зазначену дату
Примітки до окремої фінансової звітності

(Продовження)

Пасив	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	5	6
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	200	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Страхові резерви	1530	1,618,828	1,277,616
у тому числі:			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	961,414	659,677
резерв незароблених премій	1533	657,414	617,939
інші страхові резерви	1534	-	-
Усього за розділом II	1595	1,619,028	1,277,616
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	583	-
товари, роботи, послуги	1615	432,522	395,229
розрахунками з бюджетом	1620	5,383	3,922
у тому числі з податку на прибуток	1621	5,239	3,652
розрахунками зі страхування	1625	654	512
розрахунками з оплати праці	1630	5,495	4,948
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	35,628	41,181
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	7,464	2,487
Поточні забезпечення	1660	32,329	43,729
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	79,804	77,573
Інші поточні зобов'язання	1690	3,132	103
Усього за розділом III	1695	602,994	569,684
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	2,789,982	2,188,337

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
<i>(у тисячах гривень)</i>			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Чисті зароблені страхові премії	2010	947,016	730,089
Премії підписані, валова сума	2011	1709,187	1,516,950
Премії, передані у перестраховання	2012	(698,667)	(715,747)
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	(39,475)	(125,333)
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	(24,029)	54,219
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-	-
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	(308,298)	(292,298)
Валовий:			
прибуток	2090	638,718	437,791
збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	(47,484)	(25,427)
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	(301,737)	(326,698)
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	254,253	301,271
Інші операційні доходи	2120	140,340	151,913
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	671	3,836
Адміністративні витрати	2130	(173,677)	(154,324)
Витрати на збут	2150	(460,732)	(373,416)
Інші операційні витрати	2180	(35,904)	(17,355)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	(1,937)	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	61,261	19,182
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	118,435	60,200
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	(220)	-
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	(608)	(47)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	178,868	79,335
збиток	2295	-	-
(Витрати) дохід з податку на прибуток	2300	(71,607)	(34,650)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	107,261	44,685
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	4	5
<i>(у тисячах гривень)</i>			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(830)	2,428
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	120,492	31,946
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	119,662	34,374
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	119,662	34,374
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	226,923	79,059

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Матеріальні затрати	2500	9,772	10,456
Витрати на оплату праці	2505	156,270	136,586
Відрахування на соціальні заходи	2510	30,919	26,168
Амортизація	2515	12,533	10,804
Інші операційні витрати	2520	816,601	678,806
Разом	2550	1,026,095	862,820

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Середньорічна кількість простих акцій	2600	1,940,727	1,940,727
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1,940,727	1,940,727
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, у гривнях	2610	55,27	23.02
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, у гривнях	2615	55,27	23.02
Дивіденди на одну просту акцію, у гривнях	2650	-	-

2 Загальна інформація

(а) Організаційна структура та діяльність

ПрАТ «Страхова компанія «ПЗУ Україна» (надалі – «Компанія») – приватне акціонерне товариство, яке було створене в 1993 році як закрите акціонерне товариство «Страхова компанія «Скайд-Вест», відповідно до вимог українського законодавства. У 1999 році Компанія змінила свій юридичний статус на відкрите акціонерне товариство, у березні 2005 року – назву на «Страхова компанія «ПЗУ Україна», а у листопаді 2009 року юридичний статус було змінено на приватне акціонерне товариство.

Основна діяльність Компанії полягає у наданні послуг зі страхування (крім страхування життя) та перестраховування. Компанія проводила свою діяльність на основі ліцензій, які були поновлені у зв'язку з юридичною перереєстрацією, проведеною у 2009 році.

На 31 грудня 2019 р. в Компанії працювали 614 штатних працівників та 3,931 страхових агентів (2,340 юридичних і 1,591 фізичних особи). На 31 грудня 2018 р. в Компанії працювали 613 штатних працівників та 3,742 страхових агентів (2,262 юридичних і 1,480 фізичних осіб).

Юридична адреса Компанії – Україна, 04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 40.

На 31 грудня 2019 р. і 2018 р. Компанія володіла таким дочірнім підприємством:

Назва	Країна ведення операційної діяльності	Частка володіння/прав голосу Компанії, %		Вид операційної діяльності
		31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.	
ТОВ «СОС Сервіс Україна»	Україна	100.00	100.00	Асистанські послуги

На дату затвердження цієї окремої фінансової звітності Компанія не має підготовленої консолідованої фінансової звітності, що відповідає п.4 МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність», оскільки вона є дочірнім підприємством материнської компанії, Повшехни Заклад Убезпечень СА, зареєстрованої за адресою: Польща, Варшава, вул. Іоанна Павла II, 24, яка готує та публікує консолідовану фінансову звітність у відповідності до МСФЗ, та всі власники Компанії поінформовані про та не заперечують щодо не готування Компанією консолідованої фінансової звітності; немає боргових та дольових інструментів Компанії у обігу на публічному ринку, а також Компанія не подавала і не є в процесі подання звітності до регулюючих органів з метою розміщення боргових або дольових інструментів на публічному ринку. Інвестиції в ТОВ «СОС Сервіс Україна» відображені у складі довгострокових фінансових інвестицій за собівартістю (Примітка 7).

На 31 грудня 2019 р. і 2018 р. випущені акції Компанії належали таким акціонерам:

	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
Акціонер:		
Повшехни Заклад Убезпечень СА (Польща)	83.229%	83.229%
Повшехни Заклад Убезпечень на Жице (Польща)	0.004%	0.004%
ПрАТ СК «ПЗУ Україна страхування життя» (Україна)	16.767%	16.767%
Усього	100.00%	100.00%

На 31 грудня 2019 р. і 2018 р. фактичною контролюючою стороною Компанії є компанія «Повшехни Заклад Убезпечень СА», Польща, акції якої мають котирування на Варшавській фондовій біржі.

Основним акціонером «Повшехни Заклад Убезпечень СА» (Польща) є Міністерство фінансів Польщі, частка якого у володінні ставить 34.18% на 31 грудня 2019 р. і немає інших акціонерів та групи акціонерів, які володіли б більше ніж 10%.

(б) Умови здійснення діяльності в Україні

Діяльність Компанії здійснюється в Україні. Політична й економічна ситуація в Україні в останні роки нестабільна, їй притаманні особливості ринку, що розвивається. Внаслідок цього, здійснення діяльності в країні пов'язане з ризиками, що є нетиповими для інших країн.

Збройний конфлікт в окремих частинах Луганської та Донецької областей, що почався навесні 2014 року, не закінчений; частини Донецької та Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, і українська влада в даний час не має можливості повною мірою забезпечити застосування українського законодавства на території даних областей. У березні 2014 року ряд подій в Криму призвів до приєднання Республіки Крим до Російської Федерації, яке не було визнано Україною та багатьма іншими країнами. Дана подія спричинила істотне погіршення відносин між Україною і Російською Федерацією.

У травні 2014 року Компанія припинила свою діяльність на території Криму.

Частина операцій Компанії сконцентрована у Донецькій і Луганській областях. За рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., валова сума страхових премій за укладеними договорами страхування на території двох зазначених областей складала 19,824 тисячі гривень або 1.16% від загальної суми премій за укладеними договорами страхування Компанії у 2019 році (2018: 19,829 тисячі гривень та 1.3%, відповідно).

У листопаді 2018 року після інциденту між російськими та українськими збройними силами, що стався недалеко від протоки, що з'єднує Азовське та Чорне моря, українська влада ввела режим воєнного стану на період 30 днів в 10 регіонах, розташованих уздовж російського та молдовського кордону, на узбережжі Азовського і Чорного морів. Після закінчення цих 30 днів в кінці грудня 2018 року воєнний стан було скасовано.

Економічна ситуація в Україні істотно погіршилася у 2014-2016 роках внаслідок зниження обсягів торгівлі з Російською Федерацією та військової напруженості в Східній Україні. Незважаючи на те, що в 2017-2018 роках ситуація, як і раніше, залишалася нестабільною, українська економіка продовжувала демонструвати ознаки поживлення, такі, як уповільнення темпів інфляції, зниження темпів знецінення гривні по відношенню до основних іноземних валют, зростання міжнародних резервів Національного банку України («НБУ») і загальне поживлення ділової активності.

Протягом 2016-2019 років НБУ зняв деякі обмеження на операції з обміну валюти, запроваджені в 2014-2015 роках. Зокрема, була поступово знижена частка надходжень в іноземній валюті, що підлягала обов'язковому продажу на міжбанківському ринку (в 2019 р. – ця вимога була скасована), розрахунковий період для експортно-імпорتنих операцій в іноземній валюті був збільшений. Крім того, НБУ дозволив українським компаніям виплачувати дивіденди за кордон у межах певного щомісячного ліміту. У лютому 2019 року набрав чинності новий закон про валюту та валютні операції. Новий закон скасовує ряд обмежень, визначає нові принципи валютних операцій, валютного регулювання та нагляду і веде до значної лібералізації операцій з іноземною валютою і руху капіталу.

Банківська система залишається вкрай нестабільною через малі обсяги капіталу і погану якість активів, а українські компанії та банки, як і раніше, відчувають брак фінансування з боку внутрішніх і міжнародних фінансових ринків.

Міжнародний валютний фонд («МВФ») продовжував надавати підтримку українському уряду в рамках чотирнадцятимісячної програми Stand-By, затвердженої в грудні 2018 року. Інші міжнародні фінансові установи також надавали останніми роками значну технічну підтримку з тим, щоб допомогти Україні реструктурувати зовнішній борг і здійснити різні реформи, в тому числі реформу стосовно боротьби з корупцією, реформу в сфері корпоративного права, земельну реформу і поступову лібералізацію енергетичного сектора.

У 2019 році після президентських і парламентських виборів було сформовано новий уряд, який ставить собі за мету продовжити реформування української економіки, стимулювати економічне зростання та боротися з корупцією. У березні 2020 року зазначений уряд було відправлено у відставку та сформовано новий.

У листопаді 2019 року рейтингове агентство Moody's підвищило кредитний рейтинг України до рівня Саa1, з позитивним прогнозом на майбутнє, який відображає досягнення угоди з МВФ про майбутню співпрацю, позитивні очікування щодо деяких реформ і покращення у сфері міжнародних відносин. Подальша стабілізація економічної та політичної ситуації залежить від продовження проведення урядом структурних реформ та інших чинників.

Хоча управлінський персонал вважає, що він вживає належних заходів на підтримку стабільної діяльності Компанії, необхідні за існуючих обставин, подальша нестабільність умов здійснення діяльності може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Компанії, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Компанії. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінки управлінського персоналу.

Ця окрема фінансова звітність не включає жодних коригувань, які виникли в результаті подій в Україні після дати балансу.

Більш детальна інформація про потенційний вплив на Компанію подальшої невизначеності, що виникає у зв'язку з нестабільною економічною та політичною ситуацією в Україні, наведена у Примітці 3(д).

3 Основа підготовки фінансової звітності

(а) Підтвердження відповідності

Ця окрема фінансова звітність була складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Це перший комплект окремої річної фінансової звітності Компанії, при складанні якої застосовано МСФЗ 16 «Оренда». Зміни основних положень облікової політики описані в Примітці 3(є).

(б) Основа підготовки окремої фінансової звітності

Ця окрема фінансова звітність була підготовлена на основі історичної вартості, за виключенням оцінки фінансових інструментів у відповідності до Міжнародного стандарту фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» (МСФЗ 9), оцінки будівель і інвестиційної нерухомості, які обліковуються за переоціненою вартістю згідно з вимогами Міжнародного

стандарту бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» (МСБО 16) та Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 40 «Інвестиційна нерухомість» (МСБО 40) та страхових зобов'язань, що оцінюються у відповідності до Міжнародного стандарту фінансової звітності 4 «Страхові контракти» (МСФЗ 4).

(в) Функціональна валюта та валюта подання

Національною валютою України є гривня, яка є функціональною валютою Компанії і валютою, в якій подано показники цієї окремої фінансової звітності. Вся фінансова інформація, подана у гривнях, була округлена до тисяч. Гривня не є вільноконвертованою валютою за межами України.

(г) Використання оцінок і суджень

Складання окремої фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від управлінського персоналу формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів облікової політики, на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у звітності. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

Оцінки та покладені в їх основу припущення постійно переглядаються. Зміни бухгалтерських оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони відбуваються, а також в інших майбутніх періодах, якщо зміна стосується цих майбутніх періодів.

Судження

Інформація про судження, використані при застосуванні облікової політики, які мали найбільш суттєвий вплив на суми, визнані в окремій фінансовій звітності, розкрита у Примітці 4(д)(ii).

(д) Невизначеність оцінок

Інформація про важливі оцінки при застосуванні облікової політики, які мають найбільший вплив на суми, визнані в цій окремій фінансовій звітності, та можуть мати значний ризик суттєвих коригувань показників року, подана нижче:

(i) Резерв збитків, що виникли, але не заявлені

Для всіх видів страхування Компанія оцінює резерв збитків, які виникли, але не заявлені, за допомогою статистичних методів. Такі методи передбачають екстраполяцію сплачених та понесених збитків, середньої суми витрат за одним збитком та фактичної кількості збитків на річній основі шляхом аналізу динаміки розвитку збитків у попередніх роках та визначення коефіцієнтів очікуваних збитків.

Аналіз чутливості

Аналіз показує чутливість резервів збитків до зміни первісно очікуваного рівня збитковості, застосованого до останнього року, на 10%.

Збільшення/зменшення збитковості на 10% на 31 грудня 2019 р. призвело б до зменшення/збільшення чистого прибутку за 2019 рік на 25,141 тисячу гривень (2018: 23,477 тисяч гривень), а отже, до зменшення/збільшення власного капіталу на 31 грудня 2019 р. та 2018 на таку ж суму за умови, що всі інші змінні величини залишаються постійними.

(ii) Довгострокові інвестиції, що обліковуються за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід

Управлінський персонал оцінює справедливу вартість інвестицій в ПрАТ «Страхова компанія «ПЗУ Україна страхування життя» на основі моделі Appraisal Value, що включає ряд припущень (див. Примітку 32(в)).

(iii) Депозити в банках, гроші та їх еквіваленти

Управлінський персонал оцінює зменшення корисності депозитів в банках, грошей та їх еквівалентів, визначаючи ймовірність відшкодування їх вартості на основі детального аналізу банків. Фактори, що беруться до уваги, включають фінансовий стан банку, кредитні рейтинги, присвоєні банку, та історію співробітництва з ним. З урахуванням умов здійснення діяльності в Україні (див. Примітку 2(б)), існує суттєва невизначеність оцінок щодо можливості відшкодування цих фінансових активів.

Аналіз чутливості

Зменшення очікуваних грошових потоків від депозитів в банках на 1% станом на 31 грудня 2019 р. привело б до зменшення чистого прибутку за рік на 2,219 тисяч гривень (2018 р.: 1,315 тисяч гривень), а отже, до зменшення розміру власного капіталу станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. на таку ж саму суму (Примітка 12).

Зменшення очікуваних грошових потоків від грошових коштів та їх еквівалентів на 1% станом на 31 грудня 2019 р. привело б до зменшення чистого прибутку за рік на 1,353 тисяч гривень (2018 р.: 1,115 тисяча гривень), а отже, до зменшення розміру власного капіталу станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. на таку ж саму суму (Примітка 13).

(iv) Облігації внутрішньої державної позики

На 31 грудня 2019 р. та 2018 р. всі облігації, які представлені у Балансі (Звіті про фінансовий стан) являють собою державні облігації України. З урахуванням умов здійснення діяльності в Україні (див. Примітку 2(б)), існує суттєва невизначеність оцінок щодо можливості відшкодування цих фінансових активів.

Аналіз чутливості

Зменшення очікуваних грошових потоків від державних облігацій України на 1б.п. станом на 31 грудня 2019 р. призвело б до зменшення розміру власного капіталу на 2,930 тисяч гривень (2018: 2,538 тисяч гривень) (аналіз чутливості проведено в сукупності для довгострокових державних облігацій, як розкрито у Примітці 7 та поточних державних облігацій, як розкрито у Примітці 12).

(e) Питання представлення

Компанія повинна представити свій Баланс (Звіт про фінансовий стан) в форматі, встановленому Національною комісією з державного регулювання ринків фінансових послуг. Цей формат вимагає, щоб:

- загальна сума страхових резервів, частина яких містить поточні зобов'язання, групувалась разом з довгостроковими зобов'язаннями;
- загальна сума відстрочених аквізційних витрат, які є оборотними активами, групувалась разом з необоротними активами;

- загальна сума частки перестраховика в страхових резервах, частина яких є необоротними активами, групувалась разом із оборотними активами.
- чисті страхові виплати включали в себе суму чистих виплат та частку перестраховика у виплатах;
- сума очікуваних кредитних збитків, розрахованих згідно МСФЗ 9, показувалась у складі інших виплат.

Для того, щоб відповідати вимогам МСФЗ, щодо представлення оборотних та необоротних активів та поточних та довгострокових, Компанія розкрила той факт, що частина страхового резерву та частки перестраховика в страхових резервах є поточною та довгостроковою, відповідно, а також той факт, що відкладені аквізаційні витрати є оборотними активами (див. виноски 1 та 2 до Балансу (Звіту про фінансовий стан)). Додатково Компанія окремо розкрила факт того, що сума страхових виплат та частки перестраховика у виплатах показані на нет основі та суму очікуваних кредитних збитків, розрахованих згідно МСФЗ 9 в Примітках 3 та 4, відповідно, до Окремого Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

(є) Зміни облікової політики та порядку подання інформації у фінансовій звітності

Компанія почала застосовувати МСФЗ 16 з 1 січня 2019 р.

МСФЗ 16 «Оренда» замінює діючі вимоги щодо обліку оренди, що містяться у МСБО 17 «Оренда», КТМФЗ 4 «Визначення, чи містить угода оренду», ПКТ-15 «Операційна оренда – заохочення» та ПКТ-27 «Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду». Стандарт усуває діючу дуалістичну модель обліку для орендарів, яка поділяє договори на угоди балансового фінансового лізингу та позабалансової операційної оренди. Натомість запроваджується єдина модель балансового обліку, подібна до існуючої моделі обліку за договорами фінансового лізингу. Правила обліку для орендодавців залишаються подібними до існуючих, тобто орендодавці продовжуватимуть класифікувати оренду як фінансовий лізинг та операційну оренду.

Наведений новий стандарт став чинним з 1 січня 2019 р. та був застосований при складанні цієї фінансової звітності. Компанія прийняла рішення застосувати модифікований ретроспективний підхід. Актив у формі права використання (АПВ) відображається в рядку 1090 Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Інші необоротні активи». У зв'язку з цим у порівнянні з попередньою фінансовою звітністю довгострокова дебіторська заборгованість за орендними платежами перенесена з рядку 1090 Балансу (Звіту про фінансовий стан) до рядку 1040 Балансу (Звіту про фінансовий стан) «Довгострокова дебіторська заборгованість».

4 Основні принципи облікової політики

Принципи облікової політики, викладені далі, послідовно застосовувалися до усіх періодів, поданих у цій окремій фінансовій звітності, окрім змін в обліковій політиці, описаних в Примітці 3(є).

(а) Дочірні підприємства

Дочірніми підприємствами є суб'єкти господарювання, що контролюються Компанією. Компанія контролює суб'єкт господарювання, коли має вплив, або права на різноманітний дохід від участі, або має можливість впливати на такий дохід через керівні органи суб'єкта господарювання. Інвестиції в дочірні компанії обліковуються за собівартістю.

(б) Асоційовані підприємства

Асоційовані підприємства – це суб’єкти господарювання, в яких Компанія здійснює суттєвий вплив на фінансову та операційну політику, проте не контролює її. Вважається, що суттєвий вплив існує у випадках, коли Компанії належить від 20% до 50% прав голосу в іншому суб’єкті господарювання.

Інвестиції в асоційовані підприємства обліковуються в окремій фінансовій звітності Компанії згідно МСФЗ 9 “Фінансові інструменти” як фінансовий актив за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

(в) Іноземна валюта

(і) Операції в іноземних валютах

Операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у валюті звітності шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на початок дня дати здійснення операції. На кожну дату балансу монетарні статті в іноземній валюті відображаються з використанням валютного курсу на кінець дня дати балансу.

Монетарні активи та зобов’язання, деноміновані в іноземних валютах на дату звітності, перераховуються у гривні за курсами обміну, встановленими на кінець дня дати балансу.

Немонетарні активи та зобов’язання, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за справедливою вартістю, перераховуються у гривні за курсами обміну, що діяли на початок дня дати встановлення справедливої вартості. Немонетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за історичною вартістю, перераховуються за курсами обміну, що діють на початок дня дати операції.

Курсові різниці, як правило, визнаються у прибутку або збитку.

Проте, курсова різниця, що виникає в результаті переведення в функціональну валюту наступних статей, визнається в іншому сукупному доході:

- інвестиції в дольові інструменти, що обліковують за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в іншому сукупному доході.

Обмінний курс гривні до іноземних валют встановлений Національним банком України станом на 31 грудня був наступним:

	2019	2018
Дол. США (USD)	23.6862	27.6883
Євро (EUR)	26.4220	31.7141

(г) Страхові контракти

(і) Класифікація контрактів

Контракти, за якими Компанія приймає значний страховий ризик іншої сторони (власника страхового поліса), погодившись надати компенсацію власникові страхового поліса чи іншому вигодонабувачу у тому випадку, якщо визначена у контракті непевна майбутня подія (страховий випадок) негативно вплине на власника страхового поліса чи вигодонабувача, класифікуються як страхові контракти. Страховий ризик не є фінансовим ризиком. Фінансовий ризик – це ризик можливої майбутньої зміни одного або кількох визначених

фінансових параметрів, таких як процентні ставки, ціни на фінансові інструменти, ціни на споживчі товари, валютний курс, індекс цін чи ставок, показник кредитного рейтингу чи індексу платоспроможності, тощо, або у випадку зміни нефінансових параметрів – якщо така зміна не є характерною для сторони контракту. Страхові контракти можуть також покривати певний фінансовий ризик. Страховий ризик є суттєвим, якщо і тільки якщо внаслідок страхового випадку у Компанії може виникати зобов'язання зі сплати суттєвих збитків. З моменту класифікації контракту як страхового контракту його класифікація залишається незмінною до припинення дії контракту або виконання всіх прав та зобов'язань. Контракти, згідно з якими передача страхового ризику до Компанії від власника страхового поліса є несуттєвою, класифікуються як фінансові інструменти.

(ii) *Визнання та оцінка страхових контрактів*

Премії

Валова сума страхових премій за укладеними договорами страхування являє собою премії, визнані на валовій основі відповідно до умов договорів. Зароблена частка отриманих премій визнається у складі доходу. Зароблені премії визнаються від дати переходу ризику, протягом періоду покриття збитків, з урахуванням характеру ризиків, передбачених договорами. Премії за укладеними договорами вихідного перестраховування визнаються як витрати з урахуванням характеру отриманих послуг з перестраховування.

Дострокове припинення дії страхових полісів

Дія страхових полісів може бути достроково припинена Компанією, якщо існують об'єктивні ознаки того, що страхувальник не бажає або не може продовжувати сплачувати страхові премії. Таким чином, дострокове припинення дії страхових полісів стосується переважно тих полісів, умовами яких передбачена сплата страхових премій на основі графіку платежів. Валова сума страхових премій відображається за вирахуванням повернених премій достроково припинених полісів страхування.

Резерв незароблених премій

Резерв незароблених премій становить частку валової суми премій за страховими контрактами, що, як очікується, буде зароблена у наступному фінансовому році чи у подальших роках, і розраховується для кожного окремого контракту пропорційно строку контракту, розрахованому по днях.

Збитки

Чиста сума понесених збитків являє собою збитки, сплачені протягом фінансового року з урахуванням змін резерву невиплачених збитків (резерву збитків). Резерв збитків являє собою сукупну суму оцінки Компанією всіх витрат на відшкодування збитків, понесених, але не сплачених на будь-яку звітну дату, включаючи як заявлені, так і незаявлені збитки. Резерв збитків оцінюється актуаріями Компанії окремо за кожним видом страхування з урахуванням припущень, що ґрунтуються на даних про збитки минулих років, а також досвіду у сфері врегулювання збитків. Методи визначення таких оцінок та створення відповідних резервів постійно переглядаються і оновлюються. Резерв збитків складається з резерву заявлених, але не виплачених збитків, (ЗАНЗ) і резерву понесених, але не заявлених збитків, (ПАНЗ). Резерв ЗАНЗ оцінюється щодо всіх збитків, заявлених, але не виплачених на дату звіту. Така оцінка здійснюється на основі інформації, отриманої Компанією в ході розслідування страхових

випадків після звітної дати. Резерв ПАНЗ визначається як різниця між загальною сумою невикористаних збитків, визначеною актуаріями, як зазначено вище, та сумою ЗАНЗ. Резерви невикористаних збитків не дисконтуються.

Коригування сум резервів на покриття збитків, створених у попередні роки, відображаються у окремій фінансовій звітності за період, в якому проводяться такі коригування, і розкриваються окремо, якщо вони є суттєвими.

(iii) Перестраховання

Компанія укладає договори перестраховання в ході звичайної діяльності з метою обмеження потенційного чистого збитку шляхом часткової передачі ризику перестраховикам. Договори перестраховання не звільняють Компанію від її прямих зобов'язань перед страхувальниками.

Премії, відступлені перестраховикам, та суми відшкодувань, отриманих від перестраховиків, представлені у прибутку або збитку та у Звіті про фінансовий стан на валовій основі.

Активи перестраховання включають залишки заборгованості перестраховиків за відступленими зобов'язаннями зі страхування. Суми, що будуть відшкодовані перестраховиками, оцінюються у спосіб, що узгоджується з оцінкою резерву збитків, пов'язаного з полісом, що був перестрахований.

Премії за договорами вхідного перестраховання визнаються як дохід та обліковуються так, наче перестраховання є прямим страхуванням, з урахуванням класифікації продуктів з перестраховання.

Активи перестраховання оцінюються на предмет існування ознак зменшення корисності на кожну дату звіту про фінансовий стан. Такі активи вважаються знеціненими, якщо існують об'єктивні ознаки, в результаті події, що мала місце після їх первісного визнання, що Компанія може не отримати всі суми належні до сплати, і якщо існує можливість достовірно оцінити вплив такої події на суми, які Компанія зможе отримати від перестраховика. Тільки права за контрактами, що призводять до передачі суттєвої частини страхового ризику, обліковуються як активи з перестраховання. Права за контрактами, що не передбачають передачі суттєвого страхового ризику, обліковуються як фінансові інструменти.

(iv) Відстрочені витрати на залучення нових страхувальників

Витрати на залучення нових страхувальників, що включають комісії, суми заробітної плати та інші змінні витрати, що виникають при продажу, андеррайтингу та ініціації нового чи продовженні дії старого страхового контракту, переносяться на наступні періоди і амортизуються протягом періоду визнання відповідних зароблених премій.

(v) Аналіз збитковості страхових продуктів і адекватності резерву збитків

На кожну дату звітності проводяться аналізи збитковості страхових продуктів і адекватності резервів з метою визначення того, чи є адекватними резерви, за вирахуванням відстрочених витрат на залучення нових страхувальників та будь-яких відповідних нематеріальних активів, які були отримані в результаті об'єднання бізнесу або передачі портфеля. Адекватність резервів аналізується окремо для кожного виду страхування. Для проведення такого аналізу використовуються найбільш достовірні поточні оцінки всіх майбутніх грошових потоків за договорами страхування та відповідних витрат, таких, як витрати на відшкодування збитків, і інвестиційного доходу від активів, що підтримують резерви. У випадку виявлення дефіциту відповідні відстрочені витрати на залучення нових страхувальників та відповідні

нематеріальні активи уцінюються та, якщо необхідно, створюється додатковий резерв. Дефіцит визнається у прибутку або збитку за рік.

(vi) Дебіторська та кредиторська заборгованість за страховою діяльністю

Суми дебіторської та кредиторської заборгованості утримувачів полісів, агентів та перестраховиків є фінансовими інструментами і включаються до складу дебіторської та кредиторської заборгованості за страховою діяльністю, а не до резервів незароблених премій чи до активів за договорами перестраховування. Компанія регулярно переглядає дебіторську заборгованість за страховою діяльністю з метою оцінки можливого зменшення корисності.

(vii) Дебіторська заборгованість з відшкодувань за регресними позовами

Дебіторська заборгованість з відшкодувань за регресними позовами включає суми, отримані від сторін, які спричинили страхові випадки, якщо це передбачено умовами договору страхування для даного виду страхування. При добровільному страхуванні це відбувається тоді, коли сторона, що спричинила страховий випадок, несе відповідальність за цивільним судочинством, а при обов'язковому страхуванні цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів – у випадках, передбачених законодавством. Після врегулювання збитку Компанія оцінює доцільність стягнення збитків зі сторони, що спричинила страховий випадок, враховуючи можливий результат розгляду справи та співвідношення витрат і вигод у зв'язку з ним. Якщо боржник не визнає збиток або не відповідає на вимогу про його відшкодування, приймається рішення або подати позовну вимогу до суду, або відмовитися від права вимоги про відшкодування.

Дебіторська заборгованість з відшкодувань за регресними позовами визнається при придбанні та на звітну дату як дебіторська заборгованість у звіті про фінансовий стан і як зменшення понесених збитків у звіті про сукупний дохід. Сума дебіторської заборгованості з відшкодувань за регресними позовами розраховується, виходячи з ймовірності її відшкодування, історичного досвіду роботи Компанії з аналогічними справами та природи страхового класу.

(д) Фінансові інструменти

(i) Визнання та первісна оцінка

Первісне визнання страхової та іншої дебіторської заборгованості здійснюється у момент її виникнення. Первісне визнання всіх інших фінансових активів і зобов'язань відбувається тоді, коли Компанія стає стороною договору, що стосується зазначених інструментів.

Первісна оцінка фінансового активу (якщо він не містить значного компонента фінансування) або фінансового зобов'язання здійснюється за справедливою вартістю, плюс, для статей, що не відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, витрати на операцію, безпосередньо пов'язані з їх придбанням або емісією. Первісна оцінка страхової та іншої дебіторської заборгованості, яка не містить значного компонента фінансування, здійснюється за ціною операції.

(ii) Класифікація

Фінансові активи

При первісному визнанні фінансовий актив класифікується як такий, що оцінюється за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (надалі – «FVOCI») або за справедливою вартістю з відображенням переоцінки у складі прибутку або збитку за період (надалі – «FVTPL»).

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікується на розсуд Компанії як оцінюваний за FVTPL для усунення або значного зменшення облікової невідповідності:

- актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- договірні умови фінансового активу передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

Борговий інструмент оцінюється за FVOCI тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікується, на розсуд Компанії як FVTPL для усунення або значного зменшення облікової невідповідності:

- актив утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, і
- договірні умови фінансового активу передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

За борговими фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за винятком таких статей, які визнаються у прибутку чи збитку так само, як і за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю:

- процентних доходів, розрахованих з використанням методу ефективного відсотка;
- очікуваних кредитних збитків (ECL/OK3) і сторно збитків від зменшення корисності;
- прибутків та збитків від курсових різниць.

При припиненні визнання боргового фінансового активу, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичені прибуток або збиток, раніше визнані у складі іншого сукупного доходу, перекласифіковуються зі складу власного капіталу в прибуток або збиток.

При первісному визнанні інвестицій в інструменти капіталу, які не призначені для торгових операцій, Компанія може на власний розсуд прийняти рішення, без права його подальшого скасування, відображати подальші зміни їх справедливої вартості в складі іншого сукупного доходу. Такий вибір здійснюється для кожної інвестиції окремо.

За такими інструментами капіталу прибутки та збитки ніколи не перекласифіковуються у чистий прибуток, а збиток від зменшення корисності у складі прибутку або збитку не визнається. Дивіденди визнаються в прибутку чи збитку, крім випадків, коли є очевидним, що вони являють собою повернення частини первісної вартості інвестицій, і в цьому випадку дивіденди визнаються в складі іншого сукупного доходу. При вибутті і інвестиції накопичені прибутки та збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу, переносяться до складу нерозподіленого прибутку.

Всі інші фінансові активи класифікуються як оцінювані за FVTPL.

Крім того, при первісному визнанні Компанія може на власний розсуд класифікувати, без права подальшої перекласифікації, фінансовий актив, який відповідає критеріям для оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо це дозволить усунути або значно зменшити облікову невідповідність, яка виникла б в іншому випадку.

Оцінка бізнес-моделі

Компанія здійснює оцінку мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу. При цьому Компанією враховується така інформація:

- політики і цілі, встановлені для управління портфелем, а також реалізація зазначених політик на практиці. Зокрема, чи орієнтована стратегія управлінського персоналу на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримку певної структури ставок відсотка, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строкам погашення фінансових зобов'язань, що використовуються для фінансування цих активів, або реалізацію грошових потоків шляхом продажу активів;
- яким чином оцінюється результативність портфеля і яким чином ця інформація повідомляється управлінському персоналу Компанії;
- ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- яким чином винагороджуються менеджери, що здійснюють керівництво бізнесом – наприклад, чи залежить ця винагорода від справедливої вартості активів, якими вони управляють, або від отриманих ними від активів грошових потоків, передбачених договором; та
- частота, обсяг і терміни продажів в минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів. Однак інформація про рівні продажів розглядається не ізольовано, а в рамках єдиного цілісного аналізу того, яким чином досягається заявлена Компанією мета управління фінансовими активами і як реалізуються грошові потоки.

Фінансові активи, які утримуються для торгових операцій і управління якими здійснюється та результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, будуть оцінюватися за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оскільки вони не утримуються ані з метою отримання передбачених договором грошових потоків, ані з метою як отримання передбачених договором грошових потоків, так і продажу фінансових активів.

Оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми («критерій SPPI»), Компанія аналізує договірні умови фінансового інструмента. Сюди входить оцінка того, чи містить фінансовий актив яку-небудь договірну умову, яка може змінити терміни або суму передбачених договором грошових потоків так, що фінансовий актив не буде відповідати аналізованій вимозі. При проведенні оцінки Компанія аналізує:

- умовні події, які могли б змінити суму або строки грошових потоків;

- умови, що мають ефект важеля (левередж);
- умови про дострокове погашення та пролонгацію терміну дії фінансового інструмента;
- умови, які обмежують вимоги Компанії грошовими потоками від обумовлених активів – наприклад, фінансові активи без права регресу; та
- умови, які викликають зміни у відшкодуванні за вартість грошей у часі – наприклад, періодичний перегляд ставок відсотка.

Перекласифікація

Класифікація фінансових активів після первісного визнання не змінюється, крім як у періоді, наступному за тим, в якому Компанія змінює свою бізнес-модель з управління фінансовими активами.

(iii) Подальша оцінка фінансових активів

Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Ці активи у подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Чисті прибутки та збитки за цими фінансовими активами, включаючи будь-який процентний дохід або дохід у формі дивідендів, визнаються у прибутку або збитку.

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю

Ці активи у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Амортизована вартість зменшується на величину збитків від зменшення корисності. Процентний дохід, прибутки та збитки від курсових різниць та зменшення корисності визнаються в прибутку або збитку. Будь-який прибуток або збиток від припинення визнання визнається у прибутку або збитку за період.

Інвестиції в боргові цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Ці активи у подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Процентний дохід, розрахований з використанням методу ефективного відсотка, прибутки та збитки від курсових різниць та зменшення корисності визнаються в прибутку або збитку. Інші чисті прибутки та збитки визнаються в іншому сукупному доході. При припиненні визнання прибутки або збитки, накопичені в складі іншого сукупного доходу, перекласифікуються в категорію прибутку або збитку за період.

Інвестиції в дольові цінні папери, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Ці активи у подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Дивіденди визнаються в прибутку або збитку крім випадків, коли дивіденди явно являють собою відшкодування частини собівартості інвестицій. Інші чисті прибутки або збитки визнаються в іншому сукупному доході і ніколи не перекласифікуються в категорію прибутку або збитку за період. Прибутки та збитки від зменшення корисності не визнаються.

(iv) Припинення визнання

Фінансові активи

Компанія припиняє визнання фінансового активу, коли закінчується строк дії прав на отримання передбачених договором грошових коштів від цього фінансового активу, або коли вона передає права на отримання передбачених договором грошових у рамках операції, за якою передаються практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням фінансовим активом, або за якою Компанія не передає і не зберігає практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням, але припиняє здійснювати контроль за фінансовим активом.

При припиненні визнання фінансового активу різниця між балансовою вартістю активу (чи балансовою вартістю, віднесеною на частину активу, визнання якого було припинене) і сумою (i) отриманої винагороди (включаючи всі одержані нові активи мінус усі прийняті нові зобов'язання) та (ii) будь-якого накопиченого прибутку або збитку, які були визнані в складі іншого сукупного доходу, визнається в прибутку чи збитку.

Будь-яка накопичена сума прибутку/збитку, визнана у складі іншого сукупного доходу, за дольовими інвестиційними цінними паперами, класифікованими на розсуд Компанії в категорію оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не підлягає перекласифікації в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання таких цінних паперів. Будь-яка частка участі у переданих фінансових активах, щодо яких виконуються вимоги до припинення визнання, створена чи утримана Компанією, визнається як окремий актив чи зобов'язання.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансових зобов'язань відбувається тоді, коли визначені у договорі зобов'язання Компанії виконані, анульовані, або коли строк їх дії закінчився.

(v) Зменшення корисності

Компанія визнає резерв під очікувані кредитні збитки (ECL/OKЗ) за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю (AC) та активами, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI).

За інвестиціями в інструменти капіталу збиток від зменшення корисності не визнається.

Компанія визначає резерви під очікувані кредитні збитки в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента, за винятком інших фінансових інструментів, за якими з моменту первісного визнання не відбулося значного збільшення кредитного ризику. По таким інструментам сума визнаного резерву буде дорівнювати очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців.

Очікувані кредитні збитки за торговою дебіторською заборгованістю завжди оцінюються сумою, що дорівнює сумі ECL/OKЗ за весь строк дії інструмента.

Очікувані кредитні збитки за 12 місяців – це частина очікуваних кредитних збитків внаслідок подій дефолту за фінансовим інструментом, можливих протягом 12 місяців після звітної дати. Фінансові інструменти, по яких визнаються очікувані кредитні збитки за 12 місяців, іменуються «Фінансовими інструментами 1-го рівня».

Очікувані кредитні збитки за весь строк дії інструмента - це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих випадків дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента.

OKЗ дисконтуються за ефективною ставкою відсотка за даним фінансовим активом.

При визначенні того, чи дійсно кредитний ризик за фінансовим інструментом зазнав значного зростання з моменту первісного визнання, та при оцінюванні ОКЗ, Компанія бере до уваги обґрунтовану та підтверджену інформацію, яка є актуальною та була отримана без невиправданих затрат або зусиль. Це включає в себе як кількісну, так і якісну інформацію, а також результати аналізу, що ґрунтується на попередньому досвіді Компанії та експертній оцінці кредитної якості, включаючи прогнозу інформацію.

Компанія припускає, що значне зростання кредитного ризику за фінансовим активом відбулося, якщо кількість днів простроченої заборгованості за фінансовим активом перевищує 30 днів.

Фінансовий актив відноситься Компанією до фінансових активів, за якими настала подія дефолту, якщо:

- мало ймовірно, що кредитні зобов'язання позичальника перед Компанією будуть погашені в повному обсязі без застосування Компанією таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності); або
- кількість днів простроченої заборгованості за фінансовим активом перевищує 90 днів.

Оцінка очікуваних кредитних збитків

Очікувані кредитні збитки являють собою розрахункову оцінку кредитних збитків, зважених за ступенем ймовірності настання дефолту. Вони оцінюються таким чином:

- *щодо фінансових активів, які не є кредитно-знеціненими станом на звітну дату:* теперішня вартість усіх очікуваних недоотримань грошових коштів (тобто різниця між грошовими потоками, що належать Компанії відповідно до договору, і грошовими потоками, які Компанія очікує отримати);
- *щодо фінансових активів, які є кредитно-знеціненими станом на звітну дату:* як різниця між валовою балансовою вартістю активів і теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків.

Кредитно-знецінені фінансові активи

На кожну звітну дату Компанія проводить оцінку фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю, і боргових фінансових активів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід. Фінансовий актив є «кредитно-знецінений», коли відбувається одна або кілька подій, що чинять негативний вплив на оцінені майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.

Свідченням кредитного знецінення фінансового активу є, зокрема, такі спостережні дані:

- значні фінансові труднощі у позичальника чи емітента;
- порушення умов договору, таке як дефолт чи прострочення платежу;
- реструктуризація Компанією заборгованості чи авансового платежу на умовах, які Компанія не розглядала б за інших обставин;
- виникнення ймовірності банкрутства чи іншої фінансової реорганізації позичальника; чи
- зникнення активного ринку для цінного паперу в результаті фінансових труднощів.

Під час оцінки на предмет кредитного знецінення інвестиції у державні облігації (інші фінансові активи, поточні фінансові активи), боржником за якими є держава, Компанія розглядає такі фактори:

- Ринкова оцінка кредитоспроможності, відображена у прибутковості облігацій.
- Оцінки кредитоспроможності, проведені рейтинговими агентствами.

- Спроможність країни отримати доступ на ринки капіталу для випуску нового боргу.
- Вірогідність реструктуризації боргу, внаслідок якої утримувачі понесуть збитки в результаті добровільного чи вимушеного прощення боргу.
- Наявність механізмів надання міжнародної підтримки, що дозволяють забезпечити такій країні необхідну підтримку у ролі «кредитора в останній інстанції», а також висловлений у публічних заявах намір державних органів і відомств використовувати ці механізми. Це включає оцінку ефективності дії зазначених механізмів і існування спроможності виконання необхідних критеріїв незалежно від політичного наміру.

Під час оцінки на предмет кредитного знецінення депозитів в банках (поточні фінансові активи), Компанія розглядає такі фактори:

- Значні фінансові труднощі банку;
- Порушення умов договору, такі як дефолт або прострочка платежу більш, ніж на 30 днів;
- Поява вірогідності банкрутства або іншої фінансової реорганізації банку.

Подання резерву під очікувані кредитні збитки у звіті про фінансовий стан

Резерви під очікувані кредитні збитки представлені у звіті про фінансовий стан таким чином:

- *фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю*: як зменшення валової балансової вартості цих активів;
- *боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід*: резерв під збитки не визнається у звіті про фінансовий стан, оскільки балансова вартість цих активів є їх справедливою вартістю. Однак величина розрахункового резерву під збитки розкривається і визнається у складі резерву змін справедливої вартості.

Значне збільшення кредитного ризику

При визначенні того, чи має місце значне збільшення кредитного ризику (тобто ризику дефолту) за фінансовим інструментом з моменту його первісного визнання, Компанія розглядає обґрунтовану і підтверджену інформацію, актуальну і доступну без надмірних витрат або зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію, а також аналіз, заснований на історичному досвіді Компанії, і прогнозній інформації.

Компанія в першу чергу виявляє, чи відбулося значне збільшення кредитного ризику для експозицій, що зазнають кредитного ризику, у таких випадках:

- позичальник має прострочення платежів більш, ніж на декілька днів перед банками та урядом, та прострочення погашення платежів за будь-яким суттєвим кредитним зобов'язанням перед Компанією становить більше 30 днів, але менше 90 днів.
- для банків значне збільшення кредитного ризику відбувається, якщо рейтинг позичальників зменшився на 3 пункти.
- вплив внутрішньої інформації та інформації про позичальника із зовнішніх джерел;

Компанія здійснює перевірку ефективності критеріїв, використовуваних для виявлення значного збільшення кредитного ризику шляхом регулярних перевірок аби переконатися, що:

- через застосування критеріїв можливо виявляти значне збільшення кредитного ризику до того, як за експозицією, що зазнає кредитного ризику, станеться дефолт;
- критерії не збігаються з моментом часу, коли оплата за активом прострочена більш ніж на 30 днів;
- середній час між виявленням значного збільшення кредитного ризику і дефолту вбачається розумним;

- ризикові позиції не переходять безпосередньо зі складу оцінки очікуваних кредитних збитків за 12 місяців до складу кредитно-знецінених.

Списання

Заборгованість і боргові цінні папери списуються (частково або повністю), якщо Компанія не може обґрунтовано очікувати відшкодування фінансового активу в цілому або його частини. Як правило, це той випадок, коли Компанія визначає, що у позичальника немає активів чи джерел доходу, що можуть генерувати грошові потоки у обсязі, достатньому для погашення сум заборгованості, що підлягають списанню. Ця оцінка проводиться на рівні окремого активу.

На фінансові активи, що списуються, все ж може бути звернене стягнення для виконання процедур Компанії щодо відшкодування сум заборгованості.

(vi) Згортання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи та фінансові зобов'язання згортаються, і відповідна чиста сума відображається у Звіті про фінансовий стан тоді і тільки тоді, коли Компанія має юридично забезпечене право на їх взаємозалік та намір або здійснити розрахунок по них на нетто-основі, або одночасно реалізувати актив та погасити зобов'язання. Компанія наразі має законне право на проведення взаємозаліку, якщо це право не залежить від майбутньої події та може бути здійснене як в ході звичайної господарської діяльності, так і в разі дефолту, неплатоспроможності або банкрутства суб'єкта господарювання і всіх контрагентів.

(e) Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки коштів на поточних рахунках, у касі, грошові кошти у дорозі та депозити на вимогу та високоліквідні інвестиції з початковим строком погашення до 100 днів з дати придбання із несуттєвим ризиком змін справедливої вартості.

(e) Акціонерний капітал

Прості акції

Прості акції відносяться до категорії власного капіталу. Додаткові затрати, що безпосередньо відносяться до емісії простих акцій та опціонів на акції, визнаються як зменшення власного капіталу за вирахуванням будь-яких податкових ефектів.

(ж) Основні засоби

(i) Визнання та оцінка

Будівлі, поліпшення будівель та земля відображаються у звітності за справедливою вартістю за вирахуванням накопиченого зносу (крім землі) та накопичених збитків від зменшення корисності. Інші одиниці основних засобів відображаються за вартістю придбання за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

Вартість придбання включає витрати, які безпосередньо відносяться до придбання активу. Вартість активів, створених за рахунок власних коштів, включає вартість матеріалів та витрати на оплату праці основних працівників, інші витрати, що безпосередньо відносяться на приведення активу в робочий стан, придатний для його цільового використання, витрати на демонтаж та перевезення об'єктів, на відновлення території, на якій розміщені активи, та

капіталізовані витрати по позикам. Придбане програмне забезпечення, яке є складовою функціональності відповідного обладнання, капіталізується у складі вартості цього обладнання.

Якщо одиниці основних засобів складаються з суттєвих компонентів, що мають різні строки корисного використання, вони обліковуються як окремі одиниці основних засобів.

Прибутки та збитки від вибуття одиниці основних засобів визначаються шляхом порівняння надходжень від її вибуття з її балансовою вартістю та визнаються за чистою вартістю за рядками “Інші доходи” або “Інші витрати” у прибутку чи збитку. Після продажу переоцінених активів всі пов’язані з продажем суми, включені до резерву переоцінки, переносяться до накопиченого нерозподіленого прибутку.

(ii) Переоцінка

Будівлі, поліпшення будівель та земля оцінюються за справедливою вартістю на основі оцінок, що періодично проводяться незалежними оцінювачами. Збільшення балансової вартості цих активів в результаті переоцінки відображається безпосередньо у складі резерву переоцінки в іншому сукупному доході, за винятком випадків, коли воно сторнує зменшення балансової вартості тих самих активів, відображене у складі прибутку або збитку. У таких випадках воно відображається у складі прибутку або збитку.

Зменшення балансової вартості будівель, поліпшень будівель та землі відображається у складі прибутку або збитку, за винятком випадків, коли воно сторнує збільшення балансової вартості тих самих активів в результаті попередньої дооцінки, відображене безпосередньо в іншому сукупному доході. У таких випадках воно відображається в іншому сукупному доході.

(iii) Подальші витрати

Витрати, понесені на заміну частини одиниці основних засобів, визнаються у балансовій вартості такої одиниці, якщо існує ймовірність того, що така частина принесе Компанії майбутні економічні вигоди, а її вартість може бути достовірно оцінена. При цьому припиняється визнання балансової вартості заміненої частини. Витрати на поточне обслуговування основних засобів визнаються у складі прибутку або збитку за період, в якому вони були понесені.

(iv) Знос

Знос нараховується на одиниці основних засобів з дати їх встановлення та готовності до експлуатації, а для активів, створених за рахунок власних ресурсів – з дати завершення створення активу та його готовності до використання. Знос нараховується на вартість придбання активу за вирахуванням його ліквідаційної вартості. Значні компоненти активу оцінюються окремо, і якщо строк корисного використання будь-якого компонента відрізняється від строків корисного використання решти компонентів активу, знос такого компонента нараховується окремо.

Знос визнається у складі прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом строків корисного використання кожної частини одиниці основних засобів з використанням таких термінів:

Будівлі	50 – 70 років
Будиночки – контейнери	5 – 10 років
Транспортні засоби	4 – 7 років
Комп’ютерне обладнання	2 – 7 років
Меблі та обладнання	1 – 7 років

Знос поліпшень орендованих активів нараховується протягом менш тривалого з двох строків: строку оренди або строку їх корисного використання, крім випадків, коли існує обґрунтована впевненість у тому, що Компанія отримає право власності на відповідні активи до кінця строку оренди.

Методи нарахування зносу, строки корисного використання та ліквідаційна вартість основних засобів аналізуються в кінці кожного фінансового року та коригуються за необхідності. Знос на землю та незавершене будівництво не нараховується.

(з) Зменшення корисності – нефінансові активи

Інші нефінансові активи, крім відстрочених податків, оцінюються на кожну звітну дату на предмет виявлення ознак зменшення корисності. Сумою очікуваного відшкодування нефінансових активів є більша з двох оцінок: їх справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж або вартість у використанні.

При оцінці вартості у використанні очікувані в майбутньому грошові потоки дисконтуються до їх теперішньої вартості з використанням ставки дисконту без урахування оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризики, притаманні відповідному активу. Сума очікуваного відшкодування активу, який самостійно не генерує надходження грошових коштів незалежно від надходжень від інших активів, визначається для одиниці, що генерує грошові кошти, до якої відноситься цей актив. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує суму очікуваного відшкодування.

Усі збитки від зменшення корисності нефінансових активів визнаються у прибутку або збитку і сторнуються тільки якщо відбулася зміна оцінок, що використовуються для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки у випадку, якщо балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, що була б визначена, за вирахуванням амортизації, якби збиток від зменшення корисності не був визнаний взагалі.

(и) Дебіторська заборгованість за операціями страхування та перестраховання та інша дебіторська заборгованість

Кредитний ризик залежить, головним чином, від індивідуальних характеристик кожного клієнта. Демографічні характеристики клієнтської бази Компанії, включаючи ризик дефолту у галузі чи дефолту країни, в якій здійснює свою діяльність клієнт, справляють менший вплив на кредитний ризик.

Управлінський персонал затвердив кредитну політику, згідно з якою кожна окрема страхова компанія, з якою планується укласти договір вхідного чи вихідного перестраховання, підлягає індивідуальному аналізу на предмет платоспроможності перед тим, як з нею буде укладений договір перестраховання. Такий аналіз охоплює огляд зовнішніх рейтингів, інформації зі страхових пулів, репутації на ринку та іншої опублікованої інформації.

При здійсненні моніторингу кредитного ризику, пов'язаного з утримувачами полісів, клієнти поділяються на групи за типами страхування в розрізі їх кредитних рейтингів та платіжної поведінки. Більшість страхових полісів, виданих Компанією, є дійсними тільки за умови внесення страхових премій власником поліса із дотриманням графіку платежів.

Для крупних клієнтів управлінський персонал затвердив кредитну політику, згідно з якою ці клієнти проходять індивідуальну оцінку платоспроможності, за результатами якої їм надаються певні конкретні умови відстрочки сплати страхових премій.

(і) Активи, що утримуються для продажу або розподілу

Довгострокові активи чи групи вибуття, що включають активи чи зобов'язання, відшкодування вартості яких очікується, перш за все, за рахунок продажу або розподілу, а не постійного використання, класифікуються як утримувані для продажу або розподілу.

Безпосередньо перед віднесенням активів чи компонентів групи вибуття до категорії утримуваних для продажу виконується їх переоцінка відповідно до облікової політики Компанії. Після цього активи чи група вибуття оцінюються за меншою з двох величин: за балансовою вартістю чи за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на реалізацію. Збитки від зменшення корисності після початкової класифікації активів як утримуваних для продажу або розподілу та подальші прибутки чи збитки від переоцінки визнаються в прибутку або збитку. Прибутки, що перевищують кумулятивний збиток від зменшення корисності, не визнаються.

Амортизація чи знос на довгострокові активи, що класифікуються як утримувані для продажу або розподілу, не нараховується.

(й) Інвестиційна нерухомість

Представляє собою офісні приміщення, які утримуються з метою отримання довгострокових доходів від оренди або приросту вартості та не використовуються Компанією. Інвестиційна нерухомість первісно оцінюється за собівартістю, включаючи витрати на здійснення операції. Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за переоціненою вартістю, яка являє собою справедливу вартість на дату переоцінки та визначається на основі ринкових даних за допомогою професійних незалежних оцінювачів, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення. Переоцінка здійснюється з достатньою регулярністю таким чином, щоб балансова вартість інвестиційної нерухомості не відрізнялась істотно від вартості, яка була б визначена з використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки або збитки, які виникають у результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, у якому вони виникають.

(к) Орендовані активи

Облікова політика до 1 січня 2019 року

Оренда, за умовами якої Компанія приймає практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням орендованими активами, класифікується як фінансова оренда. При первісному визнанні орендований актив оцінюється за сумою, що дорівнює меншій з двох вартостей: за справедливою вартістю або за приведеною вартістю мінімальних орендних платежів. Після первісного визнання актив обліковується згідно з обліковою політикою, що застосовується до цього активу.

Інша оренда є операційною орендою, і орендовані активи не визнаються у звіті про фінансовий стан Компанії.

Платежі з операційної оренди визнаються у прибутку або збитку за прямолінійними методом протягом періоду дії договорів оренди. Заохочення, отримані за договорами оренди, визнаються як невід'ємна частина загальних витрат за орендою протягом періоду дії договорів оренди.

Облікова політика після 1 січня 2019 року

Орендний договір визнається як актив з правом використання та відповідне зобов'язання на дату, коли об'єкт лізингу доступний для використання Компанією. Кожен лізинговий платіж розподіляється між вартістю зобов'язань та фінансування. Фінансові витрати обліковуються в Звіті про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) протягом періоду оренди з метою отримання постійної періодичної ставки відсотка на залишок зобов'язань за кожний період. Компанія застосувала модель собівартості для активів з правом використання. Активи права користування амортизуються протягом більш короткого терміну корисного використання активу та строку оренди на основі прямолінійного методу. Крім того, актив з правом використання періодично коригується на збитки від знецінення (якщо такі є), та коригуються одночасно з переоцінкою зобов'язань за орендою при зміні умов договору (орендна плата, строк).

Активи та зобов'язання, що виникають в результаті оренди, спочатку оцінюються на основі поточної вартості орендних платежів, які не були сплачені на дату, що настає першою: дата першого застосування МСФЗ 16 «Оренда» або дата початку оренди. Зобов'язання щодо оренди включають теперішню вартість таких орендних платежів, які не сплачуються на дату початку оренди:

- фіксовані платежі (у тому числі фіксовані платежі по суті);
- змінна орендна плата, що ґрунтується на індексі або ставці, що спочатку оцінюється за допомогою індексу або ставки на дату початку договору оренди.

Орендні платежі дисконтуються з використанням вартості запозичень, опублікованих Національним банком України на його офіційному веб-сайті (www.bank.gov.ua), в випадках, коли неможливо визначити процентну ставку, закладену в договорі оренди.

Строк оренди, визначений Компанією, включає:

- нескасований період договору оренди;
- періоди, на які поширюється можливість продовження оренди, якщо орендодавець цілком певною мірою впевнений у здійсненні цього варіанту;
- періоди, що охоплюються правом припинення договору оренди, якщо орендодавець є достатньо впевненим, що не скористається цим варіантом.

Компанія застосовує невідмовний договірний період для визначення строку оренди за договорами, у яких вона виступає орендаром. Компанія вважає, що правове забезпечення такого строку встановлюється договором, що укладений в письмовій формі. Термін дії орендного договору в середньому складає 1 рік.

Орендне зобов'язання оцінюється згодом за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Воно переоцінюється, коли відбувається зміна майбутніх орендних платежів, що виникають внаслідок зміни індексу або ставки, якщо відбувається зміна в оцінці Компанії щодо того, чи буде вона застосовувати варіант розширення чи припинення.

Коли таким чином переоцінюється зобов'язання по оренді, здійснюється відповідне коригування балансової вартості активу з правом використання, або така переоцінка відображається у прибутку або збитку, якщо балансова вартість активу з правом використання була зменшена до нуля.

Актив з правом використання оцінюється за вартістю, яка включає наступне:

- розмір первісної оцінки орендного зобов'язання

- будь-які лізингові платежі, здійснені на або до дати початку оренди;
- будь-які початкові прямі витрати.

Після початку дії договір оренди актив з правом використання оцінюється за собівартістю за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від знецінення та коригуються на будь-яку переоцінку орендних зобов'язань. Компанія амортизує на прямолінійній основі актив з правом використання з дати початку оренди до більш ранньої дати: кінець строку корисного використання активу або закінчення строку оренди.

Компанія вирішила не визнавати актив з правом використання та орендне зобов'язання за короткостроковими договорами оренди приміщень та інших активів, які мають термін оренди до 12 місяців. Компанія визначила вартісний критерій оцінки малоцінних активів на рівні 75 тисяч гривень, та оцінює вартість орендованого активу на основі вартості активу, коли він є новим, незалежно від віку активу, що орендується. Платежі, пов'язані з короткостроковими договорами оренди інших активів, визнаються на прямолінійній основі як витрати на прибуток або збиток.

(л) Резерви

Резерви визнаються, коли Компанія має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання в результаті подій, що сталися у минулому, коли існує ймовірність того, що погашення даного зобов'язання призведе до відтоку ресурсів, що являють собою економічні вигоди, і коли існує можливість достовірно оцінити суму зобов'язання.

(м) Інші активи

Інші активи відображаються за вартістю придбання за вирахуванням збитків від зменшення корисності.

(н) Інші зобов'язання

Інші зобов'язання відображаються за вартістю придбання.

(о) Фінансові доходи та фінансові витрати

До складу інших фінансових доходів та фінансових витрат Компанії входять:

- процентний дохід, розрахований з використанням ефективної ставки відсотка;
- процентні витрати;
- чисті прибутки або збитки від вибуття інвестицій у боргові цінні папери, оцінювані за справедливою вартістю через інший сукупний дохід;
- чисті прибутки або збитки від вибуття фінансових активів, оцінюваних за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Процентні доходи або витрати визнаються із застосуванням методу ефективного відсотка. Дохід у формі дивідендів визнається у складі прибутку або збитку на дату, на яку встановлюється право Компанії на отримання платежу.

Ефективна ставка відсотка

Ефективна ставка відсотка – це ставка, яка забезпечує точне дисконтування оцінюваних майбутніх грошових потоків або надходжень за очікуваний строк дії фінансового активу або фінансового зобов'язання до:

- валової балансової вартості фінансового активу або
- амортизованої вартості фінансового зобов'язання.

При розрахунку ефективної ставки відсотка ефективна ставка відсотка застосовується до валової балансової вартості активу (коли актив не є кредитно-знеціненим). Проте для фінансових активів, які стали кредитно-знеціненими після первісного визнання, процентний дохід розраховується шляхом застосування ефективної ставки відсотка до величини амортизованої вартості фінансового активу. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знову здійснюється на нетто-основі.

Амортизована вартість і валова балансова вартість

«Амортизована вартість» фінансового активу або фінансового зобов'язання – це сума, за якою фінансовий актив чи фінансове зобов'язання оцінюється під час первісного визнання з вирахуванням погашення основної суми, і з додаванням або вирахуванням накопиченої амортизації будь-якої різниці між первісною вартістю та вартістю при погашенні, відкоригованої, у випадку фінансових активів, із урахуванням резерву під кредитні збитки.

«Валова балансова вартість фінансового активу», що оцінюється за амортизованою вартістю, – це амортизована вартість фінансового активу до коригування на будь-який резерв під кредитні збитки.

(п) Принципи оцінки за справедливою вартістю

Справедлива вартість – це ціна, яка буде отримана при продажі активу чи сплачена при передачі зобов'язання при здійсненні звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки на основному ринку, або, за його відсутності, на найбільш вигідному ринку, на який у Компанії є доступ на цю дату. Справедлива вартість зобов'язання відображає ризик неплатоспроможності.

Якщо можливо, Компанія оцінює справедливую вартість інструмента, використовуючи котирування для такого інструмента на активному ринку. Ринок вважається активним, якщо операції за активом або зобов'язанням здійснюються з належною частотою та в достатньому обсязі для забезпечення інформацією щодо цін котирування на регулярній основі.

За відсутності котирувань на активному ринку Компанія застосовує методи оцінки, які максимально використовують релевантні відкриті входні дані, та мінімізує використання закритих входних даних. Вибраний метод оцінки включає всі фактори, які учасники ринку взяли б до уваги за даних обставин.

Найкращим доказом справедливої вартості фінансового інструменту на момент первісного визнання є зазвичай ціна транзакції, тобто справедлива вартість наданої або отриманої винагороди. Якщо Компанія визначає, що справедлива вартість фінансового інструмента при первісному визнанні відрізняється від ціни операції і справедлива вартість не підтверджується ані котирувальною ціною активу чи зобов'язання, що можуть бути ідентифіковані, на активному ринку, ані методом оцінки вартості, який застосовує тільки відкриті ринкові дані, такий фінансовий інструмент спочатку оцінюється за справедливою вартістю, скоригованою

для відстрочення різниці між справедливою вартістю при початковому визнанні та ціною операції. Після цього зазначена різниця визнається у прибутку або збитку на основі належного принципу протягом строку дії інструмента, але не пізніше моменту, коли оцінка вартості повністю підтверджується відкритими ринковими даними або коли операція закривається.

(р) Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток складаються з поточного і відстроченого податків. Податок на прибуток визнається у прибутку або збитку, за винятком тих випадків, коли він відноситься до статей, визнаних безпосередньо у власному капіталі. У таких випадках він визнається в іншому сукупному доході або власному капіталі.

(i) Поточні податки

Витрати з поточного податку на прибуток являють собою очікуваний податок до сплати, розрахований на основі оподатковуваного прибутку за рік із використанням ставок оподаткування, що діють або превалюють на звітну дату, і будь-яких коригувань податку, що підлягає сплаті за попередні роки. Поточний податок до сплати включає також будь-яке податкове зобов'язання, що виникає в результаті оголошення дивідендів.

(ii) Відстрочені податки

Відстрочений податок визнається за тимчасовими різницями між балансовими сумами активів і зобов'язань, які використовуються для цілей фінансової звітності, і сумами, які використовуються для цілей оподаткування. Відстрочений податок не визнається за:

- тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні активів або зобов'язань в операції, яка не є об'єднанням бізнесу і не впливає ані на обліковий, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток;
- за тимчасовими різницями, пов'язаними з інвестиціями у дочірні підприємства та спільно контрольовані суб'єкти господарювання, якщо існує ймовірність того, що вони не будуть сторновані у близькому майбутньому; та
- за оподатковуваними тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні гудвілу.

Відстрочений податковий актив визнається за невикористаними податковими збитками, податковими кредитами та тимчасовими різницями, що відносяться на валові витрати, якщо існує ймовірність отримання у майбутньому оподатковуваного прибутку, завдяки якому вони зможуть бути використані. Відстрочені податкові активи аналізуються на кожну звітну дату і зменшуються, якщо реалізація відповідної податкової вигоди більше не є вірогідною.

Сума відстроченого податку розраховується за ставками оподаткування, які, як очікується, будуть застосовуватись до тимчасових різниць на момент їх сторнування згідно із законодавством, яке буде чинним або практично введеним в дію на звітну дату.

Оцінка відстроченого податку відображає податкові наслідки того, яким чином Компанія планує, на кінець звітного періоду, відшкодувати балансову вартість своїх активів та розрахуватись за балансовою вартістю своїх зобов'язань. Відстрочені податкові активи та зобов'язання взаємозараховуються у випадку існування юридично забезпеченого права на взаємозарахування поточних податкових активів та зобов'язань, якщо вони відносяться до податку на прибуток, що стягується одним і тим самим податковим органом з одного й того самого оподатковуваного суб'єкта господарювання, або з різних суб'єктів господарювання,

але ці суб'єкти господарювання мають намір провести розрахунки за поточними податковими зобов'язаннями та активами на нетто-основі або їх податкові активи будуть реалізовані одночасно з погашенням їх податкових зобов'язань.

Крім того, податкова база визначається окремо по кожному з основних видів діяльності Компанії.

В ході визначення суми поточного та відстроченого податку Компанія враховує вплив невизначеності податкових позицій, а також вірогідність виникнення необхідності у сплаті додаткових податків, штрафів і пені за прострочені платежі. Компанія вважає, що нараховані нею податкові зобов'язання є адекватними за всі податкові роки, відкриті для перевірок, ґрунтуючись на аналізі численних факторів, включаючи тлумачення податкового законодавства та попередній досвід. Цей аналіз ґрунтується на оцінках і припущеннях і може передбачати формування певних суджень щодо майбутніх подій. Може з'явитися нова інформація у зв'язку з якою Компанія буде вимушена змінити свою точку зору щодо адекватності існуючих податкових зобов'язань; такі зміни податкових зобов'язань вплинуть на витрати з податку на прибуток за період, в якому відбулися зміни.

(с) Нові стандарти та тлумачення, які ще не були прийняті

МСФЗ 17 «Страхові контракти» (чинний для річних періодів, що починаються 1 січня 2023 р. або після цієї дати).

Метою цього стандарту є встановлення єдиної облікової політики для всіх типів страхових контрактів, включаючи контракти перестраховування, держателем яких є страховик. Впровадження цього єдиного стандарту повинно забезпечити порівнянність показників фінансової звітності різних суб'єктів господарювання, що діють у різних державах і на різних ринках.

Новий стандарт визначає страховий контракт як контракт, за яким одна сторона приймає значний страховий ризик від іншої сторони (держателя страхового полісу), погоджуючись виплатити держателеві страхового полісу компенсацію в разі певної події в майбутньому, настання якої пов'язане з невизначеністю, — страхової події, що справляє на держателя страхового полісу несприятливий вплив. Поза сферою дії цього стандарту знаходяться, серед інших, інвестиційні контракти, гарантії якості виробів, гарантії, пов'язані з кредитами, катастрофні облігації та т.зв. «погодні деривативи» (контракти, що встановлюють обов'язковість здійснення платежу, який залежить від кліматичної, геологічної або іншої змінної фізичного характеру, яка не є специфічною для сторони контракту).

Цей стандарт вводить поняття межі контракту, визначаючи її початок як більш ранню з таких дат: початок періоду покриття, дату, коли перший платіж держателя полісу настає до сплати, або момент, коли факти та обставини вказують на те, що контракт належить до групи обтяжливих контрактів. Кінець межі контракту настає тоді, коли страховик має право або практичну спроможність переоцінити ризики конкретного держателя страхового полісу або групи полісів, а оцінка премії не покриває ризик, пов'язаний з майбутніми періодами.

Страховикам необхідно буде більш детально розкривати у обліку результати своєї господарської діяльності. Це забезпечить більшу порівнянність та прозорість даних про прибутки нових та існуючих компаній та напрямків бізнесу і дає користувачам фінансової звітності можливість краще зрозуміти фінансовий стан страховика. Окреме подання результатів андеррайтингу та фінансових результатів підвищить рівень прозорості інформації щодо джерел прибутків та якості доходів.

Згідно з МСФЗ 17, контракти оцінюватимуться із застосуванням одного з методів, наведених нижче:

- Загальна модель оцінки (GMM) – базова модель оцінки, за якою загальна величина страхового зобов'язання розраховується як сума:
 - дисконтованої величини найбільш точної оцінки майбутніх грошових потоків – величину (середньозважену ймовірність) очікуваних грошових потоків від премій, страхових вимог, страхових виплат, аквізиційних витрат і затрат;
 - коригування на ризик (RA) – індивідуальної оцінки невизначеності щодо суми та строків майбутніх грошових потоків, та
 - контрактної сервісної маржі (CSM) – що представляє оцінку майбутніх прибутків, визнаних протягом строку страхового полісу. Величина CSM є чутливою до оцінок грошових потоків, що виникають, наприклад, в результаті зміни припущень неекономічного характеру. Значення CSM не може бути від'ємним – будь-які збитки за контрактом повинні визнаватися негайно у звіті про фінансові результати.
- Підхід на основі розподілу премії (РАА) – спрощена модель, яка може бути застосована при оцінці страхових контрактів, чий період покриття становить менше 1 року, або коли її застосування не приводить до значних змін по відношенню до GMM. Згідно з цією моделлю, механізм розрахунку зобов'язання за рештою покриття є аналогічним тому, що застосовується при створенні резерву незароблених премій, без окремого подання RA та CSM, у той час, як зобов'язання за понесеними страховими збитками оцінюються з використанням GMM (без розрахунку CSM).
- Метод змінної винагороди (VFA) – модель, що використовується для страхових контрактів з умовами прямої участі. Величина зобов'язання розраховується у такий самий спосіб, як і GMM, при цьому величина CSM має додаткову чутливість до змін економічних припущень.

Положення МСФЗ 17 передбачають, що контракти перестраховування обліковуються окремо від страхових контрактів, переданих у перестраховування. Цедент повинен оцінювати контракти перестраховування, застосовуючи модифікований метод GMM або, якщо можливо, метод РАА. Модифікації методу GMM впливають перш за все з того факту, що контракти перестраховування, як правило, є активами, а не зобов'язаннями, і цедент сплачує винагороду перестраховику, а не отримує прибуток від контракту. Також очікується, що модифікації зменшать облікові різниці, що виникають в результаті визнання контракту від перестраховування окремо від страхового контракту, переданого у перестраховування.

Стосовно контрактів перестраховування, як прибуток, так і збиток, розраховані на момент визнання контракту, визнаються у звіті про фінансові результати та врегульовуються протягом періоду покриття контракту перестраховування. Припущення щодо оцінки контракту перестраховування повинні бути узгоджені з тими, що використовувалися стосовно оцінки страхового контракту, переданого у перестраховування. Крім того, при оцінці необхідно враховувати ризик невиконання перестраховиком його зобов'язань.

Незважаючи на опублікування змісту МСФЗ 17, Рада по міжнародним стандартам бухгалтерської звітності продовжує працювати над його остаточною редакцією. З цієї причини остаточна редакція стандарту відрізнятиметься від теперішнього тексту. Впровадження МСФЗ 17 матиме фундаментальний вплив як на процеси страхових компаній, так і на фінансову звітність Компанії. Через потенційні зміни до МСФЗ 17, оцінити вплив застосування МСФЗ 17 на сукупний дохід і власний капітал Компанії неможливо.

Наступні нові чи змінені стандарти та тлумачення, подані далі, як очікується, не матимуть значного впливу на окрему фінансову звітність Компанії.

- Поправки до посилань у стандартах МСФЗ на Концептуальну основу фінансової звітності;
- Визначення бізнесу (зміни до МСФЗ (IFRS) 3);
- Визначення терміну «суттєвий» (зміни до МСФЗ 1 і МСФЗ 8).

5 Основні засоби

Рух основних засобів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., представлений таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Будівлі, поліпшення будівель та земля	Меблі та обладнання	Комп'ютерне обладнання	Транспортні засоби	Усього
Історична вартість/ вартість після переоцінки					
1 січня 2019 р.	32,453	7,840	17,188	15,105	72,586
Надходження	70	530	4,185	2,491	7,276
Вибуття	(295)	(635)	(192)	(606)	(1,728)
Переоцінка	(1,107)	-	-	-	(1,107)
31 грудня 2019 р.	31,121	7,735	21,181	16,990	77,027
Накопичений знос					
1 січня 2019 р.	9,662	6,410	11,582	6,943	34,597
Нараховано за період	494	498	2,329	2,508	5,829
Вибуття	(231)	(634)	(173)	(432)	(1,470)
Переоцінка	(276)	-	-	-	(276)
31 грудня 2019 р.	9,649	6,274	13,738	9,019	38,680
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	21,472	1,461	7,443	7,971	38,347

Рух основних засобів за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., представлений таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Будівлі, поліпшення будівель та земля	Меблі та обладнання	Комп'ютерне обладнання	Транспортні засоби	Усього
Історична вартість/ вартість після переоцінки					
1 січня 2018 р.	29,043	8,291	17,292	14,809	69,435
Надходження	83	587	2,739	449	3,858
Вибуття	2	(1,038)	(2,843)	(153)	(4,032)
Переоцінка	3,325	-	-	-	3,325
31 грудня 2018 р.	32,453	7,840	17,188	15,105	72,586
Накопичений знос					
1 січня 2018 р.	8,316	6,993	12,324	4,610	32,243
Нараховано за період	447	450	2,092	2,486	5,475
Вибуття	2	(1,033)	(2,834)	(153)	(4,018)
Переоцінка	897	-	-	-	897
31 грудня 2018 р.	9,662	6,410	11,582	6,943	34,597
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	22,791	1,430	5,606	8,162	37,989

(а) Переоцінка основних засобів

Станом на 1 грудня 2019 р. та 2018 р. будівлі та поліпшення будівель, що знаходились у власності Компанії, були переоцінені за ринковою вартістю відповідно до звіту незалежних оцінювачів. Для визначення справедливої вартості були використані дохідний метод та метод порівнянних продажів. Для визначення чистої балансової вартості був використаний метод порівнянних продажів, оскільки він краще відповідав таким характеристикам, як достовірність і повнота інформації. За оцінкою управлінського персоналу, справедлива вартість будівель та поліпшень будівель на 31 грудня 2019 року не зазнала суттєвих змін у порівнянні з вартістю на 1 грудня 2019 року.

Якби будівлі та поліпшення будівель обліковувалися за історичною вартістю, їх балансова вартість становила б 2,042 тисячі гривень та 2,120 тисячі гривень, відповідно, на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

6 Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., представлений таким чином:

	Програмне забезпечення	Ліцензії	Інше	Усього
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Вартість				
1 січня 2019 р.	24,716	493	125	25,334
Надходження	11,797	-	-	11,797
Вибуття	(2,968)	-	-	(2,968)
31 грудня 2019 р.	33,545	493	125	34,163
Накопичена амортизація				
1 січня 2019 р.	16,142	-	107	16,249
Нараховано за період	6,692	-	12	6,704
Вибуття	(2,475)	-	-	(2,475)
31 грудня 2019 р.	20,359	-	119	20,478
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	13,186	493	6	13,685

Рух нематеріальних активів за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., представлений таким чином:

	Програмне забезпечення	Ліцензії	Інше	Усього
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Вартість				
1 січня 2018 р.	22,275	493	101	22,869
Надходження	4,400	-	24	4,424
Вибуття	(1,959)	-	-	(1,959)
31 грудня 2018 р.	24,716	493	125	25,334
Накопичена амортизація				
1 січня 2018 р.	12,780	-	99	12,879
Нараховано за період	5,321	-	8	5,329
Вибуття	(1,959)	-	-	(1,959)
31 грудня 2018 р.	16,142	-	107	16,249
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	8,574	493	18	9,085

7 Довгострокові фінансові інвестиції

На 31 грудня 2019 р. та 2018 р. довгострокові фінансові інвестиції представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	2019	2018
Дольові інвестиції в асоційоване підприємство за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу	304,839	184,886
ОВДП за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки у складі іншого сукупного доходу	-	30,013
ОВДП за амортизованою вартістю	144,961	135,429
Резерв зменшення корисності	(2,312)	(2,012)
Усього довгострокових фінансових інвестицій	447,488	348,316

Інвестиція в дочірнє підприємство показана у наступній таблиці:

Компанія	Вид діяльності	Дата заснування	Частка у власному капіталі, %	31 грудня 2019 р.	31 грудня 2018 р.
ТОВ «СОС Сервіс Україна»	Асистанські послуги	27 червня 2002 р.	100.00	-	-
Усього				-	-

Протягом 2018 р. ТОВ «СОС Сервіс Україна» продемонструвало значні негативні зміни в операційній діяльності. Управлінський персонал Компанії вважає, що сума очікуваного відшкодування активу у вигляді інвестиції в ТОВ «СОС Сервіс Україна» станом на 31 грудня 2018 дорівнює нулю. Станом на 31 грудня 2019 року змін в оцінці управлінського персоналу не було.

Інвестиції в асоційоване підприємство, визнані за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід представлені таким чином:

Компанія	Вид діяльності	Дата заснування	31 грудня 2019 р. %	31 грудня 2019 р. Сума	31 грудня 2018 р. %	31 грудня 2018 р. Сума
ПрАТ «Страхова компанія «ПЗУ Україна страхування життя»	Страховання життя	1 квітня 2003 р.	46.52	304,839	46.52	184,886
Інші інвестиції				-		-
Усього				304,839		184,886

У попередніх роках Компанія придбала 46.52% акцій ПрАТ «Страхова компанія «ПЗУ Україна страхування життя», яка є пов'язаною стороною. Загальна сума інвестиції склала 14,072 тисячі гривень.

Збільшення вартості інвестиції за 2019 рік становило 119,953 тисячі гривень (2018: 31,782 тисяч гривень). Для деталей розрахунку справедливої вартості, дивіться Примітку 22(в). Дохід від дивідендів за цією інвестицією не підлягає оподаткуванню та при

реалізації даної інвестиції не виникає податкових зобов'язань, тому Компанія не визнає відстрочених податкових зобов'язань у зв'язку з переоцінкою інвестиції у ПрАТ «Страхова компанія «ПЗУ Україна страхування життя».

Облігації внутрішньої державної позики, що обліковуються по справедливій вартості з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід та облігації внутрішньої державної позики, що обліковуються за амортизованою вартістю, з метою оцінки очікуваних кредитних збитків відображені в Стадії 1. Кредитний рейтинг України станом на 31 грудня 2019 року становить В на основі даних рейтингового агентства S&P (на 31 грудня 2018 року : рейтинг В-).

8 Відстрочені аквізиційні витрати

Зміни відстрочених аквізиційних витрат за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

	2019	2018
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Відстрочені аквізиційні витрати на 1 січня:	110,384	90,708
Витрати, понесені протягом року	333,509	256,486
Витрати, амортизовані у прибутку або збитку (Примітка 24)	(304,312)	(236,810)
Відстрочені аквізиційні витрати на 31 грудня	139,581	110,384

9 Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах

Залишок грошових коштів у централізованих страхових резервних фондах на 31 грудня представлений таким чином:

	2019	2018
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Фонд страхових гарантій	21,957	19,063
Фонд захисту постраждалих	60,193	29,557
Додатковий гарантійний фонд страхових гарантій по Зеленій карті	180,733	150,321
Додаткові гарантійні внески по прямому врегулюванню	5,420	4,319
Нарахований інвестиційний дохід	10,582	3,551
Усього залишку грошових коштів у централізованих страхових резервних фондах	278,885	206,811

Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) було створене Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України і діє як офіційний гарант відшкодування українськими страховими компаніями бенефіціаріям у Європі шкоди, завданої третім особам, за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів. Фонд страхових гарантій гарантує виплати МТСБУ у випадку заподіяння шкоди майну потерпілих, фонд захисту постраждалих - виплати МТСБУ у випадку заподіяння шкоди життю і здоров'ю потерпілих. Додатковий страховий фонд страхових гарантій по Зеленій карті гарантує виплати МТСБУ у випадку заподіяння шкоди третім особам у Європі за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників автотранспортних засобів. Кошти страховиків розміщуються на

депозитних рахунках у банках. На такі гарантійні депозити нараховуються проценти, і всі вони розміщені у вітчизняних банках.

Депозити у додатковому страховому фонді страхових гарантій є страховим резервом, управління яким від імені Компанії здійснює МТСБУ.

Згідно із Законом України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 1 липня 2004 р., внески страхових компаній до резервних фондів МТСБУ повертаються страховим компаніям після закінчення періоду, протягом якого вони можуть бути використані МТСБУ для покриття збитків у випадку невиконання зобов'язань страховиком, що видав поліс. Зазначені гарантійні депозити будуть повернені Компанії, коли в обігу не буде полісів, за якими можуть виникнути збитки.

10 Страхова та інша дебіторська заборгованість

Страхова та інша дебіторська заборгованість на 31 грудня представлена таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Код рядка	2019	2018
Страхова дебіторська заборгованість			
Короткострокова заборгованість від клієнтів	1125	83,577	78,994
Заборгованість з перестраховання	1125	16,553	70,848
Страхові послуги для інших компаній	1125	2,698	1,584
Аванси за страховою діяльністю	1130	6,117	4,602
Право вимоги до перестраховиків	1140	193,463	125,490
Інша страхова дебіторська заборгованість	1155	2,945	3,993
		<hr/>	<hr/>
Усього страхової дебіторської заборгованості до формування резерву під збитки		305,353	285,511
Резерв під збитки по страховій дебіторській заборгованості	1125	(6,105)	(6,208)
		<hr/>	<hr/>
Усього страхової дебіторської заборгованості		299,248	279,303
Інша дебіторська заборгованість			
Довгострокові витрати майбутніх періодів	1040	-	454
Поточна частина витрат майбутніх періодів	1130	3,098	2,311
Аванси постачальникам товарів і послуг	1130	3,459	2,782
Сумнівна заборгованість від фінансових установ	1040	11,925	11,925
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	223	187
		<hr/>	<hr/>
Усього іншої дебіторської заборгованості до формування резерву під збитки		18,705	17,659
Резерв під збитки по сумнівній заборгованості від фінансових установ	1040	(11,925)	(11,925)
Резерв під збитки по іншій дебіторській заборгованості	1155	(86)	(86)
		<hr/>	<hr/>
Усього іншої дебіторської заборгованості		6,694	5,648
		<hr/>	<hr/>
Усього страхової та іншої дебіторської заборгованості		305,942	284,951

Зміни резерву під збитки за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019	2018
Зміни резерву під збитки		
Страхова дебіторська заборгованість:		
Станом на початок року	6,208	6,148
Нарахування резерву під збитки	(89)	42
Використання резерву під збитки	(14)	18
Станом на кінець року	6,105	6,208
Інша дебіторська заборгованість:		
Станом на початок року	12,011	12,020
Нарахування резерву під збитки	-	-
Використання резерву під збитки	-	(9)
Станом на кінець року	12,011	12,011
Усього резерв під збитки	18,116	18,219

11 Інші оборотні активи і витрати майбутніх періодів

На 31 грудня інші оборотні активи і витрати майбутніх періодів представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019	2018
Очікувана сума регресів до отримання	10,476	8,209
Витрати майбутніх періодів з оплати 3% податку з обороту (див. Примітки 1 та 20)	19,722	18,538
Усього інших оборотних активів і витрат майбутніх періодів	30,198	26,747

Нарахування податку з обороту за рік, що закінчився 31 грудня, представлено таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019	2018
Витрати майбутніх періодів з оплати 3% податку з обороту на початок періоду	18,538	14,778
Витрати, понесені протягом року	1,184	3,760
Витрати майбутніх періодів з оплати 3% податку з обороту на кінець періоду	19,722	18,538

Починаючи з 1 січня 2015 р., інші операційні витрати включають 3% податок на валову суму виданих страхових полісів у розмірі 49,929 тисяч гривень в 2019 р. (2018: 39,272 тисячі гривень) (Примітка 27).

12 Поточні фінансові інвестиції

Поточні фінансові інвестиції на 31 грудня представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019	2018
Фінансові активи з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід		
Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	18,623	3,357
Усього фінансових активів з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід	18,623	3,357
Фінансові інвестиції з відображенням переоцінки як прибутку або збитку		
Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	-	9,008
Усього фінансових інвестицій з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	-	9,008
Фінансові інвестиції за амортизованою вартістю		
Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	129,460	76,009
Резерв знецінення	(1,562)	(1,835)
Усього фінансових інвестицій за амортизованою вартістю	127,898	74,174
Дебіторська заборгованість		
Депозити в банках	218,085	135,019
Нараховані проценти по депозитах	3,774	3,423
Резерв знецінення	(6,628)	(2,321)
Усього дебіторської заборгованості	215,231	136,121
Всього поточних фінансових інвестицій	361,752	222,660

Облігації внутрішньої державної позики, що обліковуються по справедливій вартості з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід та облігації внутрішньої державної позики, що обліковуються за амортизованою вартістю, з метою оцінки очікуваних кредитних збитків відображені в Рівні 1. Кредитний рейтинг України станом на 31 грудня 2019 року становить В на основі даних рейтингового агентства S&P (на 31 грудня 2018 року : рейтинг В-).

На 31 грудня депозити в банках мають такі кредитні рейтинги Fitch або їх еквіваленти:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019	2018
Від BBB+ до B-	182,721	51,082
Від CCC до C-	2,767	-
Без рейтингу	29,743	85,039
Всього на 31 грудня	215,231	136,121

Концентрація депозитів:

На 31 грудня 2019 р. три найбільші банківські депозити становили 70,422 тисячі гривень або 32.7% від загальної суми депозитів (2018 р.: 42,724 тисяч гривень або 31.6%).

Значна невизначеність оцінок щодо можливості відшкодування поточних фінансових інвестицій розкрита у Примітці 3(д)(iv).

13 Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти на 31 грудня представлені таким чином:

(у тисячах гривень)	2019	2018
Кошти в банках та в касі	24,622	13,337
Короткострокові депозити	110,700	122,650
Усього грошових коштів та їх еквівалентів	135,322	135,987

Депозити, що включені до грошових коштів та їхніх еквівалентів, представлені вкладками з початковими строками виплат до 100 днів.

На 31 грудня грошові кошти та їх еквіваленти в банках та короткострокові депозити мають такі кредитні рейтинги Fitch або їх еквіваленти:

(у тисячах гривень)	2019	2018
Від BBB+ до B-	90,762	117,708
Від CCC до C-	7	706
Без рейтингу	44,515	17,533
Всього на 31 грудня	135,284	135,947

Після суттєвого погіршення економічної ситуації і ділового середовища в Україні, про що йдеться у Примітці 2(б), яке призвело до значної девальвації гривні, нестачі ліквідних коштів у банківському секторі та дострокового зняття депозитів, здатність деяких банків обслуговувати свої зобов'язання та залучати нові кошти суттєво знизилась.

У 2015 році НБУ затвердив такі постанови:

- №310 від 12 травня 2015 р. щодо ліквідації АТ “Златобанк”;
- №356 від 4 червня 2015 р. щодо ліквідації ПАТ КБ “Надра”;
- №664 від 2 жовтня 2015 р. щодо ліквідації ПАТ “Дельта Банк”.

Станом на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. управлінський персонал Компанії повністю забезпечив резервом залишки коштів у зазначених банках. Загальна сума визнаного резерву становила 11,925 тисяч гривень. Сукупна сума залишків і резерв на покриття збитків від знецінення відображені в обліку як довгострокова дебіторська заборгованість (код рядка 1040, Примітка 10) на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р.

Концентрація грошових коштів та їх еквівалентів:

На 31 грудня 2019 р. три найбільші банківські депозити становили 47,700 тисячі гривень або 43.1% від загальної суми короткострокових депозитів (31 грудня 2018 р. три найбільші банківські депозити становили 82,000 тисячі гривень або 66.9% від загальної суми короткострокових депозитів).

Значна невизначеність оцінок щодо можливості відшкодування грошових коштів та їх еквівалентів розкрита у Примітці 3(д)(iii).

14 Власний капітал

(а) Зареєстрований капітал

На 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. зареєстрований і повністю оплачений статутний капітал Компанії складався з 1,940,727 простих акцій номінальною вартістю 10 гривень за акцію, що становило 19,407 тисяч.

Всі акції мають рівні права голосу і рівні права на розподіл нерозподіленого прибутку. Акціонери Компанії станом на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. представлені у Примітці 2.

Розмір дивідендів, що можуть бути виплачені, обмежується сумою нерозподіленого прибутку Компанії, відображеного у даній окремій фінансовій звітності, складеній відповідно до застосовного законодавства України.

У 2018 - 2019 роках Компанія не оголошувала виплату дивідендів.

(б) Регуляторні вимоги

Компанія зобов'язана дотримуватися показників достатності капіталу, визначених регуляторними вимогами. Закон України «Про страхування» та інші нормативні акти містять такі вимоги:

- компанія повинна створити гарантійний фонд, що складається з резервного капіталу, додаткового оплачуваного капіталу (якщо такий є) та нерозподіленого прибутку;
- мінімальна сума статутного капіталу повинна бути еквівалентною 1,000 тисяч євро за курсом обміну, встановленим НБУ на дату реєстрації;
- чисті активи Компанії повинні перевищувати статутний капітал (Цивільний кодекс);
- норматив платоспроможності та достатності капіталу на будь-яку дату має бути не меншим за нормативний обсяг активів;
- норматив ризиковості операцій на будь-яку дату має бути не меншим, ніж величина страхових резервів;
- норматив якості активів має бути не менше 40% страхових резервів.

Станом на 31 грудня 2019 р. Компанія виконує зазначені вище вимоги.

Згідно з регуляторними вимогами, які вступили в дію в 2018 році, певні нормативні вимоги поступово збільшуються у 2019 та 2020 рр. Управлінський персонал Компанії вважає, що Компанія зможе виконувати зазначені вище вимоги у майбутніх роках.

(в) Інші складові власного капіталу

На 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. власний капітал на суму 312,862 тисячі гривень та 193,574 тисячі гривень, відповідно, являє собою резерв переоцінки основних засобів (2019 р.: 23,050 тисяч гривень; 2018 р.: 24,254 тисяч гривень) та фінансових інструментів (2019 р.: 289,812 тисяч гривень; 2018 р.: 169,320 тисяч гривень).

На 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. інші резерви, визнані у складі власного капіталу, включали резерв коливань збитковості у розмірі 4,708 тисяч гривень та 11,310 тисяч гривень, відповідно.

15 Резерв незароблених премій

Зміни резерву незароблених премій за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Валова сума	Перестраховання	Чиста сума
На 31 грудня 2019 р.	657,414	(275,661)	381,753
На 31 грудня 2018 р.	617,939	(299,690)	318,249

Зміни резерву незароблених премій за страховими договорами представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Валова сума	Перестраховання	Чиста сума
На 31 грудня 2017 р.	492,606	(245,471)	247,135
Премії за полісами	1,516,950	(715,747)	801,203
Премії зароблені	(1,391,617)	661,528	(730,089)
На 31 грудня 2018 р.	617,939	(299,690)	318,249
Премії за полісами	1,709,187	(698,667)	1,010,520
Премії зароблені	(1,669,712)	722,696	(947,016)
На 31 грудня 2019 р.	657,414	(275,661)	381,753

16 Резерв збитків

Зміни резерву збитків з урахуванням частки перестраховиків за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Валова сума	Перестраховання	Чиста сума
На 31 грудня 2019 р.	961,414	(745,274)	216,140
На 31 грудня 2018 р.	659,677	(491,021)	168,656

Зміни резерву збитків за страховими договорами представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Валова сума	Перестраховання	Чиста сума
На 31 грудня 2017 р.	<u>332,979</u>	<u>(189,750)</u>	<u>143,229</u>
Зміни резервів	<u>326,698</u>	<u>(301,271)</u>	<u>25,427</u>
На 31 грудня 2018 р.	<u>659,677</u>	<u>(491,021)</u>	<u>168,656</u>
Зміни резервів	<u>301,737</u>	<u>(254,253)</u>	<u>47,484</u>
На 31 грудня 2019 р.	<u>961,414</u>	<u>(745,274)</u>	<u>216,140</u>

(а) Припущення та чутливість загального страхування

Процес формування припущень

Припущення, що використовуються при оцінці страхових активів і страхових зобов'язань, повинні забезпечувати створення резервів, достатніх для покриття будь-яких зобов'язань, що виникають у зв'язку із страховими контрактами, наскільки це можна передбачити.

Однак, зважаючи на існування невизначеності при створенні резерву збитків, остаточний результат, ймовірно, відрізнятиметься від зобов'язання, що було визначене спочатку.

Резерв створюється на звітну дату на основі очікуваної суми остаточних витрат на відшкодування всіх збитків, понесених у зв'язку зі страховими випадками, що сталися до цієї дати, незалежно від того, чи були вони заявлені, разом з відповідними зовнішніми витратами на врегулювання збитків, за вирахуванням уже виплачених сум.

Резерв збитків не дисконтується у зв'язку із зміною вартості грошових коштів у часі.

Дані, що використовуються для формування припущень, як правило, отримуються із внутрішніх джерел Компанії, зокрема, це можуть бути результати детальних досліджень, що проводяться щонайменше один раз на рік. Припущення перевіряються на предмет їх відповідності відкритій ринковій інформації чи будь-якій іншій інформації із загальних джерел.

Оцінка понесених, але не заявлених, збитків (ПАНЗ) передбачає зазвичай більшу міру невизначеності, ніж оцінка вже повідомлених збитків, яка здійснюється на підставі більшого обсягу наявної інформації про збиток. Для Компанії ПАНЗ нерідко можуть залишатися неочевидними до моменту, поки не мине деякий час після випадку, внаслідок якого виникли збитки.

Оцінка витрат на покриття неврегульованих збитків та резервів понесених, але не заявлених, збитків, проводиться з використанням статистичних методів Chain Ladder та Bornhuetter-Ferguson, які передбачають використання історичних даних для оцінки співвідношення врегульованих і понесених до визначеного дня збитків у прогнозованій сумі витрат на відшкодування збитків. Такий аналіз проводиться з використанням валових сум.

Значні збитки оцінюються, як правило, окремо у кожному випадку або прогнозуються окремо з метою виключення можливого негативного впливу на обробку і відшкодування значних заявлених збитків.

17 Поточні забезпечення

Поточні забезпечення на 31 грудня представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019	2018
Забезпечення витрат на персонал		
Резерв невикористаних відпусток	9,440	6,935
Резерв на виплату премій та бонусів працівникам	10,932	13,049
	<hr/>	<hr/>
Інше забезпечення		
Додаткові резерви згідно з МСФЗ	-	10,849
Резерв по кредиторській заборгованості перед агентами	9,727	9,583
Забезпечення витрат на аудит	2,230	3,313
	<hr/>	<hr/>
Усього поточних забезпечень	32,329	43,729
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

На 31 грудня 2018 р. додаткові страхові резерви включали резерв невичерпаних ризиків та резерв врегулювання збитків на суму 10,849 тисяч гривень.

18 Страхова та інша кредиторська заборгованість

Страхова та інша кредиторська заборгованість на 31 грудня представлена таким чином:

	Код рядка	2019	2018
<i>(у тисячах гривень)</i>			
Страхова кредиторська заборгованість:			
Заборгованість перед перестраховиками	1615	397,634	365,999
Заборгованість перед агентами, брокерами та посередниками	1615	33,413	27,944
Асистанська винагорода	1615	1,475	1,286
Аванси, отримані за страховою діяльністю	1635	35,628	41,181
Заборгованість перед страхувальниками	1650	5,982	2,018
Заборгованість перед МТСБУ	1650	-	16
Інша поточна заборгованість за страховою діяльністю	1650	1,482	453
		<hr/>	<hr/>
Усього страхової кредиторської заборгованості		475,614	438,897
		<hr/>	<hr/>
Інша кредиторська заборгованість			
Кредиторська заборгованість з оплати праці	1630	5,495	4,948
Кредиторська заборгованість зі страхування	1625	654	512
Інші поточні зобов'язання	1690	3,132	103
		<hr/>	<hr/>
Усього іншої кредиторської заборгованості		9,281	5,563
		<hr/>	<hr/>
Усього страхової та іншої кредиторської заборгованості		484,895	444,460
		<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

19 Актив з правом використання та орендне зобов'язання

На 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. Компанія відображає в балансі наступні суми, що стосуються оренди:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Код рядка	2019	2018
Актив з правом використання			
Будівлі	1090	<u>869</u>	<u>-</u>
Усього активи з правом використання		<u>869</u>	<u>-</u>
Орендне зобов'язання			
Довгострокове зобов'язання	1515	200	-
Короткострокове зобов'язання	1610	<u>583</u>	<u>-</u>
Усього орендних зобов'язань		<u>783</u>	<u>-</u>

У Звіті про прибутки та збитки наведені такі суми, що стосуються оренди:

<i>(у тисячах гривень)</i>	2019
Амортизація активу з правом використання	753
Процентні витрати за зобов'язаннями з оренди (у складі фінансових витрат)	<u>220</u>
Усього	<u>973</u>

Загальна сума сплачених грошових коштів за орендну плату за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. склала 968 тис. грн. і класифікується як фінансова діяльність у звіті про рух грошових коштів.

20 Податок на прибуток

Згідно зі змінами до податкового законодавства, що застосовується до років, починаючи з року, що закінчився 31 грудня 2015 р., 3% податок на дохід від страхових премій за договорами страхування розраховується на основі валової суми отриманих премій. Починаючи з 2015 року, зважаючи на те, що податок розраховується на основі валової суми, він був класифікований не як податок на прибуток, а як податок на страхові премії, поданий у складі інших операційних витрат.

До податкового законодавства були внесені також інші зміни, що стосуються розрахунку податку на прибуток (ставка податку на прибуток у 2018 і 2019 роках становила 18%).

Компоненти витрат з податку на прибуток за роки, що закінчилися 31 грудня, представлені таким чином:

	2019	2018
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Поточний податок	21,812	5,822
Відстрочений податок: виникнення і сторнування тимчасових різниць	(134)	(10,444)
Усього	21,678	(4,622)

Узгодження діючої ставки оподаткування

Різниця між очікуваною загальною сумою витрат з податку на прибуток, підрахованою із застосуванням діючої ставки оподаткування, і фактичною сумою витрат з податку на прибуток представлена таким чином:

	2019	%	2018	%
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Прибуток до оподаткування	128,939		40,063	
Податок за ставкою 18%	23,209	18%	7,211	18%
Податковий ефект постійних різниць	(1,531)	-1%	(11,833)	-30%
Усього	21,678	17%	(4,622)	-12%

Визнані відстрочені податкові активи і зобов'язання

Відстрочені податкові активи і зобов'язання Компанії на 31 грудня відносяться до таких статей:

	2019			2018		
	Актив	Зобов'язання	Чиста сума	Актив	Зобов'язання	Чиста сума
<i>(у тисячах гривень)</i>						
Нараховані резерви та переоцінка основних засобів	826	-	826	692	-	692
Усього визнаних відстрочених податкових активів (зобов'язань)	826	-	826	692	-	692

Зміни визнаних тимчасових різниць протягом року

Зміни визнаних тимчасових різниць протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 р., представлені таким чином:

	Сальдо на 1 січня 2019 р.	Визнано у прибутку або збитку	Визнано в іншому сукупному доході	Сальдо на 31 грудня 2019 р.
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Нараховані резерви та переоцінка основних засобів	692	134	-	826
Усього	692	134	-	826

Зміни визнаних тимчасових різниць протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 р., представлені таким чином:

	Сальдо на 1 січня 2018 р.	Визнано у прибутку або збитку	Визнано в іншому сукупному доході	Сальдо на 31 грудня 2018 р.
<i>(у тисячах гривень)</i>				
Нараховані резерви та переоцінка основних засобів	460	232	-	692
Фінансові інвестиції	(10,211)	10,211	-	
Усього	(9,751)	10,443	-	692

21 Страхові премії

Аналіз премій за напрямками страхової діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., представлений таким чином:

	Страховання наземного транспорту (Casco)	Добровільне страхування майна	Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів, вітчизняне страхування	Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів, міжнародне страхування	Медичне страхування	Інші види страхування	Усього
<i>(у тисячах гривень)</i>							
Премії, валова сума	381,779	163,293	213,372	145,951	139,938	664,854	1,709,187
Зміна резерву незароблених премій	(29,917)	(4,132)	(11,167)	(665)	(4,192)	10,598	(39,475)
Валова сума зароблених премій	351,862	159,161	202,205	145,286	135,746	675,452	1,669,712
За вирахуванням:							
Страхові премії, передані у перестраховання	(281,944)	(84,369)	(120,490)	(13,412)	(73,929)	(124,523)	(698,667)
Частка перестраховиків у зміні резерву незароблених премій	23,852	(3,640)	9,045	(2,509)	5,218	(55,995)	(24,029)
Зароблені премії, передані у перестраховання	(258,092)	(88,009)	(111,445)	(15,921)	(68,711)	(180,518)	(722,696)
Чисті зароблені премії	93,770	71,152	90,760	129,365	67,035	494,934	947,016

Аналіз премій за напрямками страхової діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., представлений таким чином:

	Страховання наземного транспортного (Casco)	Добровільне страхування майна	Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів, вітчизняне страхування	Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів, міжнародне страхування	Медичне страхування	Інші види страхування	Усього
<i>(у тисячах гривень)</i>							
Премії, валова сума	338,358	162,470	203,809	127,915	131,487	552,911	1,516,950
Зміна резерву незароблених премій	(22,866)	(8,020)	(11,870)	967	(5,148)	(78,396)	(125,333)
Валова сума зароблених премій	315,492	154,450	191,939	128,882	126,339	474,515	1,391,617
За вирахуванням:							
Страхові премії, передані у перестраховання	(247,180)	(74,645)	(111,420)	(9,592)	(67,211)	(205,699)	(715,747)
Частка перестраховиків у зміні резерву незароблених премій	16,955	5,080	5,752	(174)	1,993	24,613	54,219
Зароблені премії, передані у перестраховання	(230,225)	(69,565)	(105,668)	(9,766)	(65,218)	(181,086)	(661,528)
Чисті зароблені премії	85,267	84,885	86,271	119,116	61,121	293,429	730,089

22 Понесені збитки

Аналіз понесених збитків за напрямками страхової діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., представлений таким чином:

	Страховання наземного транспорту (Casco)	Добровільне страхування майна	Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів, вітчизняне страхування	Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів, міжнародне страхування	Медичне страхування	Інші види страхування	Усього
<i>(у тисячах гривень)</i>							
Збитки за страховими виплатами	206,829	98,215	124,514	37,636	82,208	136,199	685,601
Отримані регреси	(28,801)	(56)	(2,333)	(5)	-	(2,178)	(33,373)
Зміна очікуваної суми регресів до отримання	(2,267)	-	-	-	-	-	(2,267)
Витрати на врегулювання збитків	17,465	4,174	11,550	7,744	8,989	19,556	69,478
Витрати на врегулювання регресів	4,609	38	1,274	-	8	568	6,497
Усього збитків за страховими виплатами	197,835	102,371	135,005	45,375	91,205	154,145	725,936
Частка перестраховика в отриманих регресах	16,720	-	635	-	-	-	17,355
Частка перестраховика у витратах на врегулювання збитків	(2,504)	(468)	(2,883)	-	(4,579)	(17)	(10,451)
Частка перестраховика у страхових виплатах	(159,533)	(86,944)	(72,177)	(74)	(47,987)	(57,827)	(424,542)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	52,518	14,959	60,580	45,301	38,639	96,301	308,298

Аналіз понесених збитків за напрямками страхової діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., представлений таким чином:

	Страховання наземного транспорту (Casco)	Добровільне страхування майна	Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів, вітчизняне страхування	Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів, міжнародне страхування	Медичне страхування	Інші види страхування	Усього
<i>(у тисячах гривень)</i>							
Збитки за страховими виплатами	196,419	12,842	127,136	37,307	79,779	109,081	562,564
Отримані регреси	(14,327)	-	(1,368)	(25)	-	(903)	(16,623)
Зміна очікуваної суми регресів до отримання	2,731	(2,279)	1,322	6	-	800	2,580
Витрати на врегулювання збитків	11,036	2,773	11,691	9,395	5,337	12,813	53,045
Витрати на врегулювання регресів	1,817	11	615	-	50	254	2,747
Усього збитків за страховими виплатами	197,676	13,347	139,396	46,683	85,166	122,045	604,313
Частка перестраховика у витратах на врегулювання збитків	8,036	-	415	-	-	-	8,451
Частка перестраховика у страхових виплатах	(1,912)	(129)	(2,261)	-	(2,746)	(695)	(7,743)
Частка перестраховика в отриманих регресах	(147,734)	(1,752)	(72,836)	-	(46,554)	(43,847)	(312,723)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	56,066	11,466	64,714	46,683	35,866	77,503	292,298

23 Адміністративні витрати

Адміністративні витрати за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

	2019	2018
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Виплати працівникам	73,547	66,769
Орендні витрати	25,368	22,503
Професійні послуги	10,260	11,876
Знос і амортизація	11,797	9,841
Нарахування на виплати працівникам	13,124	11,048
Комісії банків	12,404	9,515
Витрати на обслуговування та ремонт	5,613	4,612
Витрати на телекомунікаційний зв'язок	2,822	2,361
Комунальні послуги	2,618	2,040
Інше	16,124	13,759
	<hr/>	<hr/>
Адміністративні витрати за рік	173,677	154,324
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

24 Витрати на збут

Витрати на збут за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

	2019	2018
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Комісійні витрати:		
Комісії та бонуси агентам та брокерам (Примітка 8)	304,312	236,810
	<hr/>	<hr/>
Усього комісійних витрат	304,312	236,810
	<hr/>	<hr/>
Інші витрати на збут:		
Витрати на рекламу продуктів	66,783	58,538
Виплати працівникам	70,380	59,791
Податки на виплати співробітникам	15,083	12,918
Вартість бланків страхових договорів	1,583	1,792
Передстрахова експертиза, сюрвей	1,752	1,281
Інше	839	2,286
	<hr/>	<hr/>
Усього інших витрат на збут	156,420	136,606
	<hr/>	<hr/>
Витрати на збут за рік	460,732	373,416
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

25 Фінансові доходи

Фінансові доходи за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

	2019	2018
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Процентні доходи, розраховані за ефективною ставкою відсотка, за депозитами та залишками на поточних рахунках	37,281	21,861
Процентні доходи за облігаціями за амортизованою вартістю, розраховані за ефективною ставкою відсотка	37,183	15,406
Процентні доходи за облігаціями, які обліковуються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в іншому сукупному доході, розраховані за ефективною ставкою відсотка	4,287	1,234
Процентні доходи за внесками в гарантійні фонди	39,524	21,699
Дохід від списання накопиченої дооцінки при вибутті ОВДП, які обліковуються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в іншому сукупному доході	160	-
Усього	118,435	60,200

26 Інші операційні доходи

Інші операційні доходи за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

	2019	2018
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Комісія цедента	126,736	135,786
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	671	3,836
Зменшення додаткових страхових резервів	10,849	10,471
Дохід від реалізації необоротних активів	157	182
Дохід від надання послуг із врегулювання збитків	664	1,007
Дохід від операційної оренди	866	627
Інше	397	4
Усього	140,340	151,913

27 Інші операційні витрати

Інші операційні витрати за рік, що закінчився 31 грудня, представлені таким чином:

	2019	2018
<i>(у тисячах гривень)</i>		
Витрати на сплату 3% податку (Примітки 11 і 20)	49,929	39,272
Відрахування в МТСБУ	7,276	7,816
Відновлення раніше списаної кредиторської заборгованості	4,121	-
Витрати від операцій з валютою	13,280	3,999
Створення резерву зменшення корисності	3,764	1,664
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	1,937	-
Оплата лікарняних та відповідні нарахування	1,117	1,237
Податок на доходи фізичних осіб	664	522
Благодійна та спонсорська допомога	589	116

<i>(продовження)</i>	2019	2018
Штрафи, пені	782	317
Інше	2,374	1,684
Усього	85,833	56,627

28 Управління ризиками, що виникають у зв'язку із страховою діяльністю

(а) Цілі управління ризиками та політика щодо зменшення ризиків, які виникають у зв'язку із страховою діяльністю

При здійсненні основної діяльності зі страхування Компанія приймає на себе ризики збитку фізичних осіб або організацій, які безпосередньо наражаються на такі ризики. Такі ризики можуть бути пов'язані із страхуванням майна, відповідальності, страхуванням від нещасних випадків, медичним страхуванням, страхуванням вантажів та страхуванням інших ризиків у разі виникнення страхової події. У цій якості Компанія зазнає впливу невизначеності щодо строків виплат за збитками, понесеними за страховими контрактами, та тяжкості таких збитків. Основним ризиком є те, що частота виплат та тяжкість страхових збитків будуть більшими, ніж очікувалося. Страхові випадки мають невпорядкований характер, і фактична кількість та розмір страхових випадків протягом будь-якого року можуть відрізнятись від розрахункових показників, отриманих за допомогою різних статистичних методик.

Компанія також зазнає ринкового ризику при здійсненні своєї страхової та інвестиційної діяльності. Компанія управляє ризиками, пов'язаними із здійсненням страхової діяльності, шляхом використання існуючих статистичних методів, перестрахування концентрації ризиків, введення лімітів андеррайтингу, через процедури затвердження операцій, положення щодо ціноутворення, а також оперативний моніторинг.

(і) Стратегія андеррайтингу

Стратегія Компанії щодо андеррайтингу спрямована на урізноманітнення страхових продуктів таким чином, щоб портфель Компанії завжди включав кілька класів не пов'язаних між собою ризиків, а кожний клас ризиків, у свою чергу, розподілявся по великій кількості полісів. Управлінський персонал вважає, що такий підхід дозволяє зменшити варіативність ризиків.

Стратегія андеррайтингу викладена у бізнес-плані, який передбачає наявність класів та підкласів страхових контрактів, які будуть підписані, та визначає території, на яких Компанія видає страхові поліси. Стратегія впроваджується через методологічні рекомендації щодо андеррайтингу, у яких визначені детальні правила андеррайтингу для кожного типу продукту. Методологічні рекомендації містять концепції та процедури страхування, опис ризиків, властивих тим чи іншим продуктам, умови та строки, права та зобов'язання, вимоги щодо ведення документації, типові угоди/страхові поліси, обґрунтування застосування тарифів та опис факторів, які можуть впливати на застосування тарифу. Розрахунки тарифів ґрунтуються на вірогідності та можливих варіантах страхових випадків.

Управлінський персонал здійснює постійний контроль за дотриманням методологічних рекомендацій з андеррайтингу.

(ii) Стратегія перестраховання

Компанія передає страхові ризики у перестраховання з метою обмеження ризику збитків за різними договорами страхування, які покривають індивідуальний і портфельний ризики. Такі договори перестраховання розподіляють ризик і мінімізують вплив збитків. Частина ризиків, яка залишається за Компанією, залежить від оцінки суми конкретного ризику та виду страхування. Так, для АВТОКАСКО Компанія прагне обмежити ризик за будь-яким страховим полісом сумою у розмірі 1,400 тисяч гривень, для майнових видів – 9,211 тис. грн., для вантажів 4,753 тис. грн., для нещасних випадків – 1,769 тис. грн., для ризиків страхування загально-цивільної відповідальності – 2,211 тис. грн.

За умовами договорів перестраховання, перестраховик погоджується відшкодувати суму, передану у перестраховання, у разі, якщо здійснюється виплата страхових збитків. У той же час у Компанії залишається зобов'язання перед власниками страхових полісів за контрактом, переданим у перестраховання, у разі невиконання перестраховиком взятих на себе зобов'язань.

При виборі перестраховика Компанія бере до уваги його відносну платоспроможність та керується положеннями відповідних законодавчих актів та рекомендацій материнської Компанії. Платоспроможність оцінюється на основі відкритої інформації про рейтинги, а також шляхом внутрішніх досліджень.

(iii) Ціноутворення

Компанія встановлює премії на рівні, що забезпечує перевищення суми отриманих премій та отриманого інвестиційного доходу над загальною сумою збитків, витрат на врегулювання цих збитків, витрат на асистанс та затрат на управління господарською діяльністю. Премії за полісами встановлюються (ціноутворення) із застосуванням статистичного аналізу на основі внутрішніх та зовнішніх історичних даних. Обґрунтованість ціноутворення тестується з використанням методології та ключових показників ефективності по конкретних портфелях, на апріорній основі (наприклад, тестування прибутку).

Фактори, що враховуються при ціноутворенні, відрізняються за страховими продуктами і залежать від запропонованого покриття та виплат. Однак, як правило, вони включають:

- очікувані збитки за власниками страхових полісів та відповідні очікувані виплати і їх строки;
- рівень та характер мінливості, пов'язаної з очікуваними виплатами. Це включає аналіз статистичної інформації про збитки, а також врахування потенційних змін судової практики, економічного клімату та демографічних тенденцій;
- інші затрати на створення відповідного продукту, такі як витрати на збут, маркетинг, адміністрування полісів, асистанс, а також витрати на врегулювання збитків;
- фінансові умови, що відображають вартість грошових коштів у часі;
- вимоги до капіталу та платоспроможності;
- планові показники прибутковості;
- кон'юнктуру страхового ринку, зокрема ціни на подібні продукти, встановлені конкурентами.

(б) Умови та строки страхових контрактів та характер ризиків, що покриваються ними

Умови та строки страхових контрактів, які суттєво впливають на суму, строки та невизначеність майбутніх грошових потоків від страхових контрактів, викладені далі. Крім того, далі наведено аналіз основних продуктів Компанії та способи, за допомогою яких вона здійснює управління пов'язаними з ними ризиками.

(і) Добровільне страхування майна

Продукти страхування майна включають, головним чином, страхування нерухомого майна та вантажів.

Типові ризики, які покриває страхування нерухомого та іншого майна, включають ризик пожежі, ураження блискавкою, вибуху, авіакатастрофи, ризики втрат або пошкодження в результаті природних катастроф, пошкодження водою або внаслідок протиправних дій третіх осіб. Одночасно зі страхуванням ризиків пошкодження чи втрати нерухомого майна промисловим підприємствам пропонується страхування на випадок перерви господарської діяльності. Згідно з цими контрактами, будь-які випадки перерви господарської діяльності можуть виникати внаслідок або у зв'язку з пошкодженням чи втратою застрахованого майна. Також досить активно Компанія страхує будівельно-монтажні ризики, які виникають при будівництві об'єкту страхування, в тому числі страхування машин та обладнання від поломок, страхування відповідальності при будівельно-монтажних роботах.

Максимальна сума ризику за договорами страхування нерухомого майна без урахування частки перестраховування на 31 грудня 2019 р. складає 6,959,674 тисяч гривень для одного рамкового договору страхування (2018 р.: 10,537,519 тисяч гривень). Такий рамковий договір передбачає страхування всіх виробничих потужностей великого промислового комплексу, що включає ряд застрахованих об'єктів, які можуть бути ідентифіковані окремо. Згідно з методологічними рекомендаціями Компанії, період страхування нерухомого майна за договором складає один рік.

Згідно з договорами страхування вантажів, Компанія надає страхове покриття по вантажах, що перевозяться авіаційним, морським, залізничним та автомобільним транспортом. Поліси оформляються щодо кожного окремого перевезення, при цьому строк дії договору страхування відповідає періоду транспортування вантажу. Максимальна страхова сума без урахування частки перестраховиків за договорами страхування вантажів на 31 грудня 2019 р. складає 712,301 тисяча гривень (2018 р.: 244,629 тисяч гривень).

(ii) Страхування транспортних засобів (КАСКО) та обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів

Ця частина портфеля страхових продуктів Компанії відноситься до договорів страхування автотранспорту, включаючи як страхування транспортних засобів (КАСКО), так і страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ЦПВВТЗ).

Страхування транспортних засобів (КАСКО) пропонується для покриття ризиків пошкодження чи втрати транспортного засобу внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, протиправних дій третіх осіб, а також інших ризиків, таких як: стихійне лихо, пожежа, зовнішній вплив на застрахований транспортний засіб сторонніх предметів тощо. Страхові договори, як правило, укладаються на один рік. Максимальна страхова сума без урахування частки перестраховиків за договорами КАСКО на 31 грудня 2019 р. складає 12,276 тисячі гривень (2018 р.: також 12,276 тисяч гривень) для окремого договору страхування.

Договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів передбачають страхове покриття для власників транспортних засобів у зв'язку з компенсацією, що підлягає сплаті третій особі в результаті шкоди, заподіяної майну, життю або здоров'ю. За умовами полісу обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності водіїв, які виїжджають за кордон (Зелена карта), відшкодування збитків здійснюється згідно із законодавством країни, в якій сталася дорожньо-транспортна пригода. Внаслідок цього, строк врегулювання збитків може бути тривалішим, і відшкодування збитків сплачується у валюті, встановленій компанією, що здійснює врегулювання. Зазначені поліси не передбачають лімітів ризику, а строк дії полісу "Зелена карта" може коливатися від п'ятнадцяти днів до одного року.

(iii) Інші види страхування

До інших страхових продуктів відноситься страхування цивільної відповідальності (власників автотранспортних засобів, перевізників та експедиторів), загальної цивільної відповідальності перед третіми особами (в тому числі професійної відповідальності), страхування від нещасних випадків, медичне страхування, туристичне страхування та страхування фінансових ризиків.

Портфель особистого страхування Компанії представлений такими видами, як добровільне медичне страхування (відшкодування медичних витрат при зверненні застрахованої особи до медичного, профілактичного чи фармацевтичного закладу з приводу розладу здоров'я чи нещасного випадку), туристичне страхування (відшкодування медичних та інших витрат при поїздках закордон) та страхування від нещасного випадку (відшкодування витрат у разі настання нещасного випадку, що призвів до розладу здоров'я, тимчасової чи постійної втрати працездатності або смерті). При добровільному медичному страхуванні страхова сума встановлюється як окремо на кожного застрахованого, так і по договору в цілому та залежить від наповнення самої програми страхування. Максимальна страхова сума на одну застраховану особу у 2019 році становила 340 тисяч гривень (2018 р.: 350 тисячі гривень).

Страхова сума за страхуванням від нещасного випадку може визначатися за домовленістю між страховиком та страхувальником або дорівнювати сумі кредиту, якщо страхування є обов'язковою умовою банку для надання кредиту фізичній особі. Максимальна страхова сума на одну застраховану особу у 2019 році становила 5,978 тисяч гривень (2018 р.: 7,015 тисяч гривень).

Страхова сума за туристичним страхуванням встановлюється страховиком в залежності від програми страхування чи вимог посольства країни, в яку вирушає застрахований. Максимальна страхова сума у 2019 році становила 300 тисяч євро (2018 р.: 300 тисяч євро).

При страхуванні відповідальності перед третіми особами страхова сума встановлюється виходячи з максимальної суми грошових зобов'язань страхувальника, які можуть виникнути при заподіянні ним шкоди майну, життю чи здоров'ю третіх осіб в процесі його звичайної господарської діяльності або життєдіяльності. Крім того, договір страхування може передбачати субліміти відповідальності за окремий ризик. За страхуванням відповідальності перевізників та експедиторів максимальна страхова сума в 2019 році склала 236,862 тисячі гривень (2018 р.: 317,141 тисячу гривень). За добровільним страхуванням загальної цивільної відповідальності перед третіми особами максимальна страхова сума у 2019 році склала 1,607,406 тисяч гривень (2018 р.: 1,585,707 тисячі гривень).

(iv) Управління ризиками

Основними ризиками, пов'язаними зі страховими продуктами, описаними вище, є ризик андеррайтингу, ризик зниження конкурентоспроможності та ризик збільшення страхових

виплат. Компанія також зазнає ризику завищення розміру понесених збитків або нечесної поведінки з боку особи, що заявила про збиток.

Управління зазначеними ризиками здійснюється, головним чином, шляхом ціноутворення та перестраховування. Компанія застосовує суворі критерії видачі страхових полісів з метою утримання ризику збитків у прийнятних для Компанії межах.

(в) Концентрації ризиків, пов'язаних із страховою діяльністю

Основним аспектом страхового ризику, що виникає у Компанії, є обсяг концентрації страхового ризику, який може існувати, якщо конкретна подія або ряд подій можуть суттєво вплинути на зобов'язання Компанії. Така концентрація може виникнути у зв'язку з єдиним страховим контрактом або через ряд пов'язаних контрактів, що мають подібні характеристики ризику, і пов'язана з обставинами, в яких можуть виникнути значні зобов'язання. Важливим аспектом концентрації страхових ризиків є те, що вона може виникати внаслідок накопичення ризиків у рамках окремих контрактів чи групи пов'язаних контрактів.

Концентрація ризику може виникати як у разі настання страхових випадків з високим рівнем тяжкості збитків, що відбуваються дуже рідко, таких, як стихійне лихо, так і в ситуаціях, коли у андеррайтера існує упередження щодо конкретної групи, наприклад, за географічною ознакою.

Компанія здійснює управління цими ризиками у подвійний спосіб. По-перше, управління ризиком здійснюється через належний андеррайтинг. Андеррайтерам не дозволяється страхувати ризики, якщо очікуваний прибуток не є порівняним з ризиками, прийнятими на себе страховиком. По-друге, управління ризиком здійснюється шляхом його передачі у перестраховування. Компанія оцінює затрати та вигоди, пов'язані з програмою перестраховування, на постійній основі.

(г) Сукупний обсяг ризиків за укладеними страховими контрактами

Компанія встановлює загальний сукупний обсяг ризиків за укладеними страховими контрактами, який вважається прийнятним у контексті концентрації ризиків. Вона здійснює моніторинг таких ризиків як на момент укладення відповідного страхового поліса, так і в подальшому на періодичній основі шляхом аналізу звітів, які відображають динаміку накопичення основних страхових ризиків, що виникають у Компанії.

(д) Ризик перестраховування

Компанія передає страхові ризики у перестраховування з метою обмеження ризику збитків за різними договорами страхування, які покривають індивідуальний і портфельний ризики. Такі договори перестраховування розподіляють ризик і мінімізують вплив збитків. Частина ризиків, яка залишається за Компанією, залежить від оцінки суми конкретного ризику та виду страхування. Так, для АВТОКАСКО Компанія прагне обмежити ризик за будь-яким страховим полісом сумою у розмірі 1,400 тисяч гривень, для майнових видів – 9,211 тис. грн., для вантажів 4,753 тис. грн., для нещасних випадків – 1,769 тис. грн., для ризиків страхування загально-цивільної відповідальності – 2,211 тис. грн.

За умовами договорів перестраховування, перестраховик погоджується відшкодувати суму, передану у перестраховування, у разі, якщо здійснюється виплата страхових збитків. У той же час у Компанії залишається зобов'язання перед власниками страхових полісів за контрактом, переданим у перестраховування, у разі невиконання перестраховиком взятих на себе зобов'язань.

При виборі перестраховика Компанія бере до уваги його відносну платоспроможність та керується положеннями відповідних законодавчих актів та рекомендацій материнської Компанії. Платоспроможність оцінюється на основі відкритої інформації про рейтинги, а також шляхом внутрішніх досліджень.

(е) Оцінка зобов'язань

Розкриття інформації щодо оцінки зобов'язань здійснюється з метою ілюстрації ризиків Компанії, пов'язаних зі страховою діяльністю. У таблицях порівнюються збитки, виплачені за роками настання страхового випадку, з резервами, створеними по цих збитках. У верхній частині таблиці показані поточні оцінки кумулятивних збитків і зміни розрахункових показників страхових збитків на кінець наступного звітного періоду чи року настання страхового випадку. Розрахункові суми збитків збільшуються або зменшуються по мірі виплати збитків та отримання більш повної інформації щодо частоти та тяжкості невиплачених страхових збитків. У нижній частині таблиці загальна сума страхового резерву, відображена у Звіті про фінансовий стан, узгоджується з розрахунковим показником кумулятивних збитків.

У цьому розділі також подані таблиці окремих страхових вимог за основними напрямками страхової діяльності Компанії.

Хоча інформація у таблицях дає історичну перспективу адекватності оцінок невиплачених збитків за попередні роки, користувачам цієї фінансової звітності не слід екстраполювати надлишки або нестачі невиплачених збитків у минулому на поточні залишки невиплачених збитків. Компанія вважає, що оцінка загальної суми зобов'язань Компанії за невиплаченими збитками за страховими контрактами на кінець 2019 року є адекватною. Однак через невизначеність процесу створення страхових резервів не можна бути впевненим у тому, що такі залишки у кінцевому підсумку виявляться адекватними.

Аналіз сум зобов'язань по збитках (валова сума) – Добровільне страхування майна

(у тисячах гривень)	Рік страхового випадку						Усього
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Оцінка фактичних затрат на відшкодування збитків							
на кінець року страхового випадку	21,332	6,954	12,535	101,753	203,795	79,738	426,107
через один рік	14,879	5,623	11,165	165,905	204,536	-	402,108
через два роки	21,374	5,233	10,715	224,024	-	-	261,346
через три роки	15,639	5,229	10,812	-	-	-	31,680
через чотири роки	15,661	5,457	-	-	-	-	21,118
через п'ять років	15,693	-	-	-	-	-	15,693
Оцінка кумулятивних збитків	15,693	5,457	10,812	224,024	204,536	79,738	540,260
Кумулятивні виплати до 31 грудня 2019р.	15,199	5,157	10,445	39,497	98,638	8,155	177,091
Зобов'язання, визнане на 31 грудня 2019р.	493	300	368	184,527	105,898	71,583	363,169

Збитки у розмірі 70 тисяч гривень виключені з трикутника фактичних затрат на відшкодування збитків, так як вони виникли раніше, ніж 6 років тому. Ці збитки були включені в резерв виплат станом на 31 грудня 2019 року.

Збільшення оцінки фактичних затрат на відшкодування збитків у 2019 році по страхових випадках 2017 року на 47,949 тисяч гривень пов'язано із судовим рішенням не на користь Компанії, що було прийняте після звітної дати, але вважається подією, яка вимагає коригування

на дату звітного періоду згідно МСБО 10 «Події після звітного періоду». Інші зміни оцінок фактичних затрат на відшкодування збитків у 2019 році по страхових випадках 2014 – 2018 років пов'язані з врегулюванням збитків, переглядом розмірів резервів.

Аналіз сум зобов'язань по збитках (валова сума) – Страхування наземного транспорту

(у тисячах гривень)	Рік страхового випадку						Усього
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Оцінка фактичних затрат на відшкодування збитків							
на кінець року страхового випадку	74,478	78,853	104,434	155,709	199,949	200,439	813,862
через один рік	74,607	80,502	104,085	156,095	207,021	-	622,310
через два роки	74,627	80,004	104,364	157,112	-	-	416,107
через три роки	74,612	80,298	103,936	-	-	-	258,846
через чотири роки	74,562	80,300	-	-	-	-	154,862
через п'ять років	74,540	-	-	-	-	-	74,540
Оцінка кумулятивних збитків	74,540	80,300	103,936	15,112	207,021	200 439	823,348
Кумулятивні виплати до 31 грудня 2019р.	74,462	80,193	103,630	156,187	204,878	166 408	785,758
Зобов'язання, визнане на 31 грудня 2019р.	78	108	306	924	2,143	34,031	37,590

Збитки у розмірі 1 тисяча гривень виключені з трикутника фактичних затрат на відшкодування збитків, так як вони виникли раніше, ніж 6 років тому. Збитки були включені в резерв виплат станом на 31 грудня 2019 року.

Збільшення оцінки фактичних затрат на відшкодування збитків у 2019 році по страховим випадкам 2017 - 2018 років пов'язане з врегулюванням збитків (більша, ніж початково зарезервована, сума виплат; судові справи; перегляд відмов у виплатах), переглядом розміру статистичного оціночного резерву та розміру резервів.

Аналіз сум зобов'язань по збитках (валова сума) – Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів перед третіми особами

(у тисячах гривень)	Рік страхового випадку						Усього
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Оцінка фактичних затрат на відшкодування збитків							
на кінець року страхового випадку	32,930	46,190	75,086	119,845	117,322	111,910	503,283
через один рік	32,544	49,584	83,679	137,509	132,309	-	435,625
через два роки	32,401	50,583	84,687	139,508	-	-	307,179
через три роки	32,700	50,617	84,225	-	-	-	167,542
через чотири роки	32,689	50,239	-	-	-	-	82,928
через п'ять років	32,737	-	-	-	-	-	32,737
Оцінка кумулятивних збитків	32,737	50,239	84,225	139,508	132,309	111,910	550,928
Кумулятивні виплати до 31 грудня 2019р.	32,573	49,768	82,333	133,406	122,778	74,528	495,386
Зобов'язання, визнане на 31 грудня 2019р.	164	470	1,892	6,102	9,531	37,382	55,541

Збитки в розмірі 266 тисяч гривень були виключені з трикутників страхових виплат, так як вони виникли раніше, ніж 6 років тому, а Компанія використовує аналіз достатності на основі останніх 6 років виплат.

Зміна оцінки фактичних затрат на відшкодування збитків у 2019 році по страхових випадках 2014-2018 років обумовлена результатами прийнятих судових рішень, відкриттям нових судових проваджень та переглядом розмірів резервів.

Аналіз сум зобов'язань по збитках (валова сума) – Зелена карта

(у тисячах гривень)	Рік страхового випадку						Усього
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Оцінка фактичних затрат на відшкодування збитків							
на кінець року страхового випадку	11,895	23,262	29,675	33,849	37,001	51,651	187,333
через один рік	16,039	49,896	28,640	41,243	33,838	-	169,656
через два роки	15,417	50,720	29,456	42,490	-	-	138,083
через три роки	28,258	49,590	29,146	-	-	-	106,994
через чотири роки	27,567	44,522	-	-	-	-	72,089
через п'ять років	25,485	-	-	-	-	-	25,485
Оцінка кумулятивних збитків	25,485	44,522	29,146	42,490	33,838	51,651	227,132
Кумулятивні виплати до 31 грудня 2019р.	15,127	42,786	25,201	35,306	25,274	13,424	157,118
Зобов'язання, визнане на 31 грудня 2019р.	10,358	1,735	3,946	7,185	8,565	38,227	70,016

Збитки в розмірі 11,741 тисяча гривень були виключені з трикутників страхових виплат за видом страхування «Зелена карта», так як вони виникли раніше, ніж 6 років тому, а Компанія використовує аналіз достатності на основі останніх 6 років виплат. Збитки були включені в резерв виплат станом на 31 грудня 2019 року. З них 10,568 тисяч гривень – збиток 2004 року (відповідно до політики Компанії значні збитки, що трапляються нечасто повинні виключатися з аналізу та розглядатися окремо.)

Зміна оцінки фактичних затрат на відшкодування збитків у 2019 році по страхових випадках 2014-2018 років обумовлена зміною курсу валют, несвоєчасним отриманням інформації про збитки, що сталися.

Інші види страхування займають 385,058 тисяч гривень в резервах виплат, що становить 43.98% від загальної суми резерву виплат, 24.92 % з яких відносяться до страхування с/г тварин, 7.28% - страхування цивільної відповідальності, 4.94% - авіаційне страхування, 2.64% - страхування подорожуючих за кордон, 4.21% - інші види.

Під резервом виплат мається на увазі сума резерву заявлених, але не виплачених збитків та резерву збитків, що виникли, але не заявлені, без урахування резервів ануїтетних виплат та витрат на врегулювання збитків.

Загальна валова сума неврегульованих зобов'язань по збитках згідно з даними трикутників сукупних збитків, розкрита разом із збитками, що вилучаються із трикутників сукупних збитків, як описано вище, і разом із резервним фондом ануїтету та резервом на врегулювання збитків, в розмірі 3,220 тисяч гривень і 33,304 тисяч гривень, складає загальний резерв по збитках станом на 31 грудня 2019 р., визнаний у рядку 1532 балансу Компанії.

29 Операції з пов'язаними сторонами

Пов'язані сторони або операції з пов'язаними сторонами, як визначено в МСБО 24 “Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін”:

- а) Особа, або близький родич такої особи є пов'язаним з Компанією, якщо така особа:
 - і) здійснює контроль або спільний контроль за Компанією;
 - ii) має значний вплив на Компанію;
 - iii) є представником основного управлінського персоналу Компанії або її материнської компанії.
- б) Компанія є пов'язаною з іншим суб'єктом господарювання, якщо виконується будь-яка з наведених нижче умов:
 - i. Компанія та другий суб'єкт господарювання є членами однієї групи (що означає, що кожна материнська чи дочірня компанія є пов'язаними між собою);
 - ii. Компанія є асоційованим чи спільним підприємством другого суб'єкта господарювання (або асоційованим чи спільним підприємством члена групи, до складу якої входить другий суб'єкт господарювання);
 - iii. Обидва суб'єкти господарювання є спільним підприємством однієї третьої сторони;
 - iv. Компанія є спільним підприємством третього суб'єкта господарювання, а другий суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством третього суб'єкта господарювання;
 - v. Другий суб'єкт господарювання є програмою виплат після закінчення трудової діяльності працівникам Компанії чи працівникам будь-якої пов'язаної сторони Компанії. Якщо Компанія сама є такою програмою виплат, то компанії – спонсори програми є також пов'язаними сторонами Компанії;
 - vi. Компанія знаходиться під контролем або спільним контролем особи, визначеної в пункті а);
 - vii. Особа, визначена в пункті а)і), має значний вплив на Компанію або є представником основного управлінського персоналу Компанії (чи її материнської компанії).

Під час розгляду можливих відносин пов'язаних сторін особлива увага приділяється як сутності, так юридичній формі таких відносин.

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 р., пов'язаними сторонами Компанії були акціонери Компанії, члени Правління та суб'єкти господарювання, частка володіння Компанії в яких становить понад 20%. На 31 грудня 2019 р. та 2018 р. та за роки, що закінчилися на ці дати, Компанія мала такі залишки за розрахунками та операції з пов'язаними сторонами:

Пов'язана сторона (у тисячах гривень)	Вид операції	2019	31 грудня 2019 р.	2018	31 грудня 2018 р.
Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. (материнська компанія)	Вихідне перестраховання	(258,569)	(186,818)	(325,758)	(176,968)
	Право вимоги до перестраховика	176,697	80,997	195,610	81,623
	Комісія цедента	47,563	(19,894)	75,959	(43,843)
	Тантьєма	5,752	11,585	7,863	11,269
	Посередницькі послуги із врегулювання збитків	664	2,696	1,005	1,583
	Страхові відшкодування в порядку регресу	(514)	-	(412)	-
	Доля перестраховика в регресах	(10,295)	-	(5,303)	-
ПрАТ СК «ПЗУ Україна страхування життя» (під спільним контролем)	Нараховані премії зі страхування майна та відповідальності перед третіми особами	8	-	7	-
	Агентська винагорода	19	2	12	1
	Страховання життя	(1,043)	(58)	(1,010)	(57)
	Інвестиції	119,953	304,839	31,782	184,886
ТзОВ «СОС Сервіс Україна» (дочірнє підприємство)	Асистанські послуги	(23,987)	(1,644)	(15,913)	(722)
	Ротаційний фонд	-	4,275	-	4,275
	Оренда приміщення	437	-	436	-
	Оренда робочих місць та інші витрати	(548)	(31)	(505)	(40)
	Страховання майна та відповідальності перед третіми особами	12	-	19	-
Основний управлінський персонал	Винагорода	(19,620)	(4,189)	(13,545)	(4,871)

Узгодження між видами операцій і показниками рядків у фінансовій звітності представлено таким чином:

Вид операції	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Вихідне перестраховання	Премії, передані у перестраховання	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги
Право вимоги до перестраховика	Чисті понесені збитки за страховими виплатами	Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів
Комісія цедента	Інші операційні доходи	Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків

Вид операції	Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Тантьєма	Інші операційні доходи	Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів
Посередницькі послуги із врегулювання збитків	Інші операційні доходи	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари та послуги
Страхові відшкодування	Чисті понесені збитки за страховими виплатами	-
Нараховані премії зі страхування майна та відповідальності перед третіми особами	Премії підписані, валова сума	-
Орендні платежі	Інші операційні доходи	-
Страховання життя	Адміністративні витрати	-
Інвестиції	-	Інші фінансові інвестиції
Асистанські послуги	Чисті понесені збитки за страховими виплатами	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги
Оренда приміщення	Інші операційні доходи	-
Оренда робочих місць та інші витрати	Інші операційні витрати	Інші поточні зобов'язання
Страховання майна та відповідальності перед третіми особами	Премії підписані, валова сума	Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги
Підтримка програмного забезпечення	Адміністративні витрати	Інші поточні зобов'язання
Винагорода	Адміністративні витрати	Поточні забезпечення

Збільшення справедливої вартості інвестиції в ПрАТ СК «ПЗУ Україна страхування життя» на суму 119,953 тисяча гривень за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., було визнано у складі іншого сукупного доходу.

30 Зобов'язання та непередбачені зобов'язання

(а) Непередбачені податкові зобов'язання

Компанія здійснює більшу частину операцій в Україні і тому має відповідати вимогам українського податкового законодавства. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків та законодавство, яке часто змінюється, може застосовуватися ретроспективно, мати різну інтерпретацію, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у тлумаченні податкового законодавства між місцевою, обласною і державною податковими адміністраціями та між Національним банком України і Міністерством фінансів. Податкові декларації підлягають перевірці з боку різних органів влади, які згідно із законодавством уповноважені застосовувати суворі штрафні санкції, а також стягувати пеню. Податкова звітність за рік підлягає податковій перевірці протягом наступних трьох календарних років, але за деяких обставин такий період може бути подовжений. Ці факти створюють значно серйозніші податкові ризики в Україні, ніж ті, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування.

Управлінський персонал вважає, виходячи зі свого тлумачення податкового законодавства, офіційних роз'яснень і судових рішень, що податкові зобов'язання були належним чином відображені в обліку. Однак відповідні органи можуть інакше тлумачити зазначені вище положення, і, якщо вони зможуть довести обґрунтованість своїх тлумачень, виконання їх рішень може суттєво вплинути на цю окрему фінансову звітність. У цій окремій фінансовій звітності не був створений резерв по потенційних штрафних санкціях, пов'язаних з оподаткуванням.

(б) Судові процеси

У ході звичайної діяльності Компанія залучається до різних судових процесів. На думку управлінського персоналу, результати цих процесів не вплинуть суттєво на фінансовий стан чи результати операцій.

31 Управління фінансовими ризиками

Управління ризиками є важливим фактором для страхового бізнесу і суттєвим елементом операцій Компанії. Діяльності Компанії притаманний страховий ризик та різні фінансові ризики, включаючи валютний ризик, ризик ліквідності, кредитний ризик, ринковий ризик та процентний ризик.

(а) Управління капіталом

Політика Компанії передбачає підтримку стабільного рівня капіталу з метою забезпечення належної довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також для забезпечення сталого розвитку бізнесу у майбутньому. Компанія здійснює моніторинг доходності капіталу, яку вона визначає як відношення чистих операційних доходів до загальної суми власного капіталу.

Для зовнішніх вимог до капіталу зверніться до Примітки 14 (б).

(б) Політики та процедури управління ризиками

Політики Компанії щодо управління ризиками визначаються з метою виявлення, аналізу та управління ризиками, з якими стикається Компанія, встановлення належних лімітів ризиків і засобів контролю за ними, постійного моніторингу рівнів ризиків і дотримання лімітів. Політики і процедури управління ризиками регулярно переглядаються з метою відображення змін ринкових умов, продуктів і послуг, що пропонуються, та провідних практик.

Голова Правління Компанії несе загальну відповідальність за здійснення нагляду за структурою управління ризиками. Управлінський персонал Компанії несе відповідальність за управління ключовими ризиками, розробку та впровадження процедур управління та контролю за ризиками, а також за затвердження договорів страхування на значні суми.

(в) Ринковий ризик

Ринковий ризик - це ризик того, що справедлива вартість фінансового інструмента чи майбутні грошові потоки за фінансовим інструментом будуть коливатися у зв'язку зі змінами ринкових курсів. Ринковий ризик включає валютний ризик, процентний ризик та ризик зміни інших курсів. Ринковий ризик виникає у зв'язку з відкритими позиціями за процентними ставками, валютами і фондовими фінансовими інструментами, на які впливають загальні і специфічні зміни на ринку та зміни рівня нестабільності ринкових курсів.

Метою управління ринковим ризиком є управління та контроль за збереженням рівня ринкового ризику в прийнятних межах з одночасною оптимізацією прибутковості по операціях.

(i) Процентний ризик

Компанія зазнає впливу коливань ринкових процентних ставок на свій фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може і зменшуватися або призводити до збитків у разі виникнення несподіваних змін. Компанія не має фінансових активів чи зобов'язань з плаваючими процентними ставками.

Далі у таблиці представлені ефективні процентні ставки по основних фінансових активах, по яких нараховуються проценти, у розрізі основних валют: за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI) та за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL)

	2019	2018
(% річних)		
Активи		
ОВДП за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		
- гривні	16.54%	17.76%
ОВДП за справедливою вартістю через прибуток або збиток		
- гривні	-	15.70%
- долари США	-	5.49%
ОВДП за амортизованою вартістю		
- гривні	17.41%	17.75%
- євро	-	-
- долари США	-	4.06%
Грошові кошти та їх еквіваленти		
Поточні рахунки		
- гривні	7%	6%
Депозити зі строками виплат до 100 днів		
- гривні	15.11%	17.90%
Депозити в банках (більше 100 днів)		
- гривні	15.30%	16.34%
- долари США	-	3.33%
- євро	3.12%	3.19%
Гарантійний довгостроковий депозит у МТСБУ		
- долари США	3%	3.66%
- євро	2.07%	2.66%
- гривні	14.44%	18.18%
Гарантійний внесок у МТСБУ - ОВДП за амортизованою вартістю		
- гривні	16.66%	-

Аналіз чутливості іншого сукупного прибутку і капіталу в результаті змін справедливої вартості фінансових інструментів, які наявні до продажу та тих, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, до змін у процентних ставках, які базуються на позиції, що діяла станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. та на основі спрощеного сценарію зі 100 базовими пунктами симетричного падіння або зростання кривих прибутковості, виглядає наступним чином:

	2019		2018	
	Чистий прибуток або збиток	Капітал	Чистий прибуток або збиток	Капітал
(у тисячах гривень)				
100 б.п. одночасне падіння	(153)	(153)	(348)	(348)
100 б.п. одночасне зростання	153	153	348	348

(ii) Валютний ризик

У Компанії виникає валютний ризик у зв'язку з операціями з іноземними контрагентами. Валютою, що викликає цей ризик, є переважно Євро. Законодавство України обмежує можливості Компанії хеджувати валютний ризик, тому Компанія не хеджує свій валютний ризик. Однак управлінський персонал враховує валютний ризик при виборі валюти розрахунків з перестраховиками та постачальниками товарів і послуг.

Рівень валютного ризику Компанії на 31 грудня 2019 р. представлений таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Гривня	Долар США	Євро	Інші валюти	Усього
Фінансові активи на 31 грудня 2019 р.					
Частка перестраховика в резервах збитків або резервах належних виплат	727,737	-	14,421	3,116	745,274
ОВДП за амортизованою вартістю	270,547	-	-	-	270,547
ОВДП за справедливою вартістю з переоцінкою через інший сукупний дохід	18,623	-	-	-	18,623
Інвестиції в дольові інструменти	304,839	-	-	-	304,839
Інша поточна дебіторська заборгованість	3,082	-	-	-	3,082
Гарантійний довгостроковий депозит у МТСБУ	236,633	12,522	29,730	-	278,885
Дебіторська заборгованість зі страхування	93,961	62	2,700	-	96,723
Права вимоги до перестраховиків	190,200	3,263	-	-	193,463
Депозити в банках	156,019	-	59,212	-	215,231
Грошові кошти та їх еквіваленти	134,821	97	344	60	135,322
Усього фінансових активів	2,136,462	15,944	106,407	3,176	2,261,989
Фінансові зобов'язання на 31 грудня 2019 р.					
Резерв збитків або резерв належних витрат	846,080	-	98,142	17,192	961,414
Кредиторська заборгованість за перестраховання	387,637	-	4,843	5,154	397,634
Інші зобов'язання за страховою діяльністю	42,352	-	-	-	42,352
Інша кредиторська заборгованість	3,132	-	-	-	3,132
Зобов'язання за орендою (МСФЗ 16)	783	-	-	-	783
Усього фінансових зобов'язань	1,279,984	-	102,985	22,346	1,405,315

Рівень валютного ризику Компанії на 31 грудня 2018 р. представлений таким чином:

(у тисячах гривень)	Гривня	Долар США	Євро	Інші валюти	Усього
Фінансові активи на 31 грудня 2018 р.					
Частка перестраховика в резервах збитків або резервах належних виплат	455,803	-	35,218	-	491,021
ОВДП за амортизованою вартістю	185,944	-	21,647	-	207,591
ОВДП за справедливою вартістю з переоцінкою через прибутки або збитки	4,783	4,225	-	-	9,008
ОВДП за справедливою вартістю з переоцінкою через інший сукупний дохід	33,370	-	-	-	33,370
Інвестиції в дольові інструменти	184,886	-	-	-	184,886
Інша поточна дебіторська заборгованість	4,094	-	-	-	4,094
Гарантійний довгостроковий депозит у МТСБУ	174,687	13,015	19,109	-	206,811
Дебіторська заборгованість зі страхування	143,603	28	1,587	-	145,218
Права вимоги до перестраховиків	123,818	1,233	439	-	125,490
Депозити в банках	68,165	39,278	28,678	-	136,121
Грошові кошти та їх еквіваленти	135,852	98	37	-	135,987
Усього фінансових активів	1,515,005	57,877	106,715	-	1,679,597
Фінансові зобов'язання на 31 грудня 2018 р.					
Резерв збитків або резерв належних витрат	526,958	-	130,713	2,006	659,677
Кредиторська заборгованість за перестраховання	365,999	-	-	-	365,999
Інші зобов'язання за страховою діяльністю	31,717	-	-	-	31,717
Інша кредиторська заборгованість	40	-	11	52	103
Усього фінансових зобов'язань	924,714	-	130,724	2,058	1,057,496

Аналіз чутливості

У наступній таблиці представлений аналіз чутливості Компанії до збільшення і зменшення курсів долара США та євро до гривні. Використовуваний відсоток коливання курсу - це очікуваний рівень збільшення/(зменшення) курсу, який використовується Компанією при складанні внутрішніх звітів щодо валютного ризику для основного управлінського персоналу і який являє собою оцінку управлінського персоналу щодо можливої зміни курсів обміну валют. Аналіз чутливості включає тільки залишки монетарних активів, виражених в іноземних валютах, та коригує їхнє перерахування у функціональну валюту на кінець періоду з урахуванням зміни курсів обміну валют. Аналіз чутливості включає зовнішні фінансові зобов'язання та фінансові активи, деноміновані у валюті, яка відрізняється від функціональної валюти.

Аналіз чутливості на 31 грудня 2019 р.

(у тисячах гривень)	Вплив долара США		Вплив Євро	
	Гривня 10% ослаблення	Гривня (10%) зміцнення	Гривня 10% ослаблення	Гривня (10%) зміцнення
Прибуток до оподаткування	1,594	(1,594)	342	(342)

Аналіз чутливості на 31 грудня 2018 р.

(у тисячах гривень)	Вплив долара США		Вплив Євро	
	Гривня 10% ослаблення	Гривня (10%) зміцнення	Гривня 10% ослаблення	Гривня (10%) зміцнення
Прибуток до оподаткування	5,788	(5,788)	(2,401)	2,401

(г) Кредитний ризик

Кредитний ризик являє собою ризик фінансового збитку для Компанії в результаті невиконання клієнтом або контрагентом за фінансовим інструментом своїх зобов'язань за договором. Кредитний ризик виникає у зв'язку з фінансовими активами.

Максимальний рівень кредитного ризику Компанії, як правило, відображається балансовою вартістю фінансових активів, визнаних на звітну дату. Вплив можливого згортання активів і зобов'язань з метою зниження рівня потенційного кредитного ризику є незначним.

Страхова та інша дебіторська заборгованість

Компанія здійснює моніторинг рівня ризику стосовно окремих власників страхових полісів та груп власників страхових полісів у рамках процесу кредитного контролю. У випадках існування значного ризику щодо окремих власників страхових полісів або однорідних груп власників страхових полісів проводиться фінансовий аналіз. З метою зменшення ризику несплати власниками страхових полісів належних сум усі видані поліси містять спеціальні положення, згідно з якими у разі несплати страхових внесків у визначені строки страховий поліс анулюється. Укладаючи страхові договори, які не можуть бути анульовані, Компанія має на меті отримання страхових премій на момент початку дії страхового покриття.

Всі посередники повинні відповідати мінімальним вимогам, встановленим на рівні Компанії. Моніторинг кредитних рейтингів посередників та історії їх платежів проводиться на регулярній основі.

Компанія застосовує також політику управління ризиком, що виникає у зв'язку з діяльністю контрагентів за договорами перестраховування. Компанія оцінює кредитоспроможність усіх перестраховиків шляхом вивчення загальнодоступної інформації щодо рейтингів та проведення внутрішніх досліджень. Регулярна оцінка впливу невиконання зобов'язань перестраховиком та відповідне управління цим процесом здійснюються у масштабі групи.

Для індивідуально несуттєвих дебіторів Компанія використовує матрицю розрахунку резерву для оцінки очікуваних кредитних збитків. Рівні збитковості розраховуються з використанням методу "ставки рефінансування" виходячи з вірогідності руху дебіторської заборгованості послідовними етапами прострочення аж до моменту списання. Ставки рефінансування розраховуються на основі даних про збитки Компанії за минулі періоди.

Макрочинники мають незначний вплив на історичні рівні збитковості у зв'язку з короткостроковим характером дебіторської заборгованості Компанії.

Компанія не вимагає застави по дебіторській заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, передоплаті та інших фінансових інструментах.

Інформація про збитки від зменшення корисності страхової та іншої дебіторської заборгованості подається у Примітці 10.

У наступній таблиці представлена інформація про рівень кредитного ризику та очікувані кредитні збитки від дебіторської заборгованості, що входить до складу портфеля дебіторської заборгованості індивідуально несуттєвих клієнтів, оцінюваної у сукупності, на 31 грудня 2019 р.:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Середньозважений рівень збитковості	Валова балансова вартість	Резерв під збитки (Примітка 10)	Кредитно- знецінена заборгованість
Поточна (не прострочена)	0%	91,647	-	Ні
Прострочена на 1-90 днів	20%	3,513	(702)	Ні
Прострочена на 91-180 днів	50%	3,708	(1,854)	Так
Прострочена на 181-365 днів	80%	2,057	(1,646)	Так
Прострочена більш ніж на 365 днів	100%	1,903	(1,903)	Так
Усього	6%	102,828	(6,105)	

Рівень кредитного ризику станом на 31 грудня 2018р.:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Середньозважений рівень збитковості	Валова балансова вартість	Резерв під збитки (Примітка 10)	Кредитно- знецінена заборгованість
Поточна (не прострочена)	0%	143,185	-	Ні
Прострочена на 1-90 днів	20%	5,446	(1,089)	Ні
Прострочена на 91-180 днів	50%	2,266	(1,133)	Так
Прострочена на 181-365 днів	80%	3,184	(2,547)	Так
Прострочена більш ніж на 365 днів	100%	1,525	(1,525)	Так
Усього	4%	155,606	(6,294)	

Середньозважений рівень збитковості було виведено на основі фактичних показників збитковості за минулі роки. Балансова вартість заборгованості, що зазначена в таблиці вище, складається з сум, зазначених в рядках балансу 1125, 1155.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Компанія утримувала грошові кошти та їх еквіваленти на суми, що зазначені в Примітці 13. Ці суми являють собою максимальний рівень кредитного ризику за цими активами.

Зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів було оцінене на основі очікуваних кредитних збитків за 12 місяців як несуттєве, і воно відображає короткі строки позицій, що зазнають ризику, у зв'язку з чим Компанія не відобразила в обліку резерв під збитки від

зменшення корисності на 31 грудня 2019 р. та 31 грудня 2018 р. Виходячи зі своєї оцінки надійності банків, в яких розміщені гроші та їх еквіваленти, Компанія також вважає, що наявні у неї грошові кошти та їх еквіваленти мають низький кредитний ризик.

Депозити та боргові цінні папери

Компанія утримувала депозити та боргові цінні папери, що представлені ОВДП, на суми, що зазначені в Примітках 7 та 12. Ці суми являють собою максимальний рівень кредитного ризику за цими активами.

Основними вхідними даними при оцінці очікуваних кредитних збитків є часова структура таких перемінних:

- ймовірність дефолту (PD);
- величина збитку у випадку дефолту (LGD);
- сума під ризиком у випадку дефолту (EAD).

ECL/OKЗ за позиціями, що зазнають кредитного ризику на Рівні 1, розраховуються шляхом множення PD за 12 місяців на LGD та EAD.

Значення ймовірності дефолту Компанія отримує від зовнішніх кредитних рейтингових агентств, що оцінюють рейтинги банків та суверенні рейтинги держав.

Компанія оцінює показники LGD, виходячи з професійного судження щодо повернення коштів за позовами проти контрагентів. Керівництво Компанії встановило наступні LGD: для депозитів, розміщених у банках інших, ніж державних – 90%-100%; для державних банків та держави Україна в цілому (для ОВДП) – 80%. Оцінки величини збитку у випадку дефолту розраховуються на основі дисконтування грошових потоків з використанням ефективної ставки відсотка як коефіцієнта дисконтування.

EAD являє собою очікувану величину позиції, що зазнає кредитного ризику в дату настання дефолту. Даний показник розраховується Компанією, виходячи з поточної величини позиції, що зазнає кредитного ризику, та її можливих змін, припустимих за договором. Для фінансового активу величиною EAD буде його валова балансова вартість у момент дефолту

(д) Ризик ліквідності

Ризик ліквідності - це ризик того, що Компанії буде складно залучити кошти для виконання своїх зобов'язань. Ризик ліквідності існує тоді, коли існує розбіжність у строках виплат за активами і зобов'язаннями. Для управлінського персоналу Компанії надзвичайно важливо, щоб строки виплат за активами відповідали строкам виплат за зобов'язаннями, процентні ставки по активах відповідали процентним ставкам по зобов'язаннях, а якщо існує будь-яка невідповідність, щоб вона була під контролем.

Компанія здійснює управління ліквідністю з метою забезпечення постійної наявності коштів, необхідних для виконання усіх зобов'язань у визначені терміни. Політика ліквідності розглядається і затверджується управлінським персоналом.

Як правило, Компанія забезпечує наявність достатніх грошових коштів на вимогу для оплати очікуваних операційних витрат на період до 3 місяців, включаючи обслуговування фінансових зобов'язань; це не поширюється на екстремальні ситуації, які неможливо передбачити, такі як стихійне лихо.

На 31 грудня 2019 р. строки погашення непохідних фінансових зобов'язань згідно з договорами, включаючи виплати процентів; строки виплат збитків за оцінками управлінського персоналу представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Балансова вартість	Грошові потоки згідно з договорами	До одного року	Понад один рік
Невиплачені збитки, валова сума	961,414	961,414	904,084	57,330
Кредиторська заборгованість за перестраховання	397,634	397,634	397,634	-
Інші зобов'язання за страховою діяльністю	42,352	42,352	42,352	-
Інша кредиторська заборгованість	3,132	3,132	3,130	2
Зобов'язання за орендою (МСФЗ 16)	783	783	583	200
Усього	1,405,315	1,405,315	1,347,783	57,532

На 31 грудня 2018 р. строки погашення непохідних фінансових зобов'язань згідно з договорами, включаючи виплати процентів; строки виплат збитків за оцінками управлінського персоналу представлені таким чином:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Балансова вартість	Грошові потоки згідно з договорами	До одного року	Понад один рік
Невиплачені збитки, валова сума	659,677	659,677	640,125	19,552
Кредиторська заборгованість за перестраховання	365,999	365,999	365,999	-
Інші зобов'язання за страховою діяльністю	31,717	31,717	31,717	-
Інша кредиторська заборгованість	103	103	101	2
Усього	1,057,496	1,057,496	1,037,942	19,554

Оцінка управлінського персоналу стосовно строків виплат збитків ґрунтується на оцінці періоду, необхідного для збору всіх підтверджуючих первинних документів, та на законодавчо встановленому періоді виплати збитків.

32 Справедлива вартість

(a) Визначення справедливої вартості

Згідно з принципами облікової політики Компанії та вимогами до розкриття інформації, Компанія повинна проводити оцінку справедливої вартості фінансових активів і зобов'язань.

Нижче у таблиці наведено аналіз балансової та справедливої вартості фінансових активів і фінансових зобов'язань на 31 грудня 2019 р.:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Справедлива вартість через інший сукупний дохід	Амортизована вартість	Загальна балансова вартість	Справедлива вартість
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	135,322	135,322	135,322
Страхова та інша дебіторська заборгованість	-	96,723	96,723	96,723
Фінансові інвестиції	323,462	485,778	809,240	821,830
Усього фінансові активи	323,462	717,823	1,041,285	1,053,875
Поточна кредиторська заборгованість	-	443,901	443,901	443,901
Усього фінансові зобов'язання	-	443,901	443,901	443,901

Нижче у таблиці наведено аналіз балансової та справедливої вартості фінансових активів і фінансових зобов'язань на 31 грудня 2018 р.

<i>(у тисячах гривень)</i>	Справедлива вартість через прибутки/збитк и	Справедлив а вартість через інший сукупний дохід	Амортизована вартість	Загальна балансова вартість	Справедлива вартість
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	135,987	135,987	135,987
Страхова та інша дебіторська заборгованість	-	-	145,218	145,218	145,218
Фінансові інвестиції	9,008	218,256	343,712	570,976	572,587
Усього фінансові активи	9,008	218,256	624,917	852,181	853,792
Поточна кредиторська заборгованість	-	-	397,819	397,819	397,819
Усього фінансові зобов'язання	-	-	397,819	397,819	397,819

Компанія має затверджену структуру контролю за оцінкою справедливої вартості, яка включає Департамент інвестицій, управління грошовими потоками та економічного аналізу, що є

відповідальним за нагляд за всіма суттєвими аспектами оцінки справедливої вартості і звітує безпосередньо Голові Правління.

Департамент інвестицій, управління грошовими потоками та економічного аналізу регулярно перевіряє значні закриті вхідні дані та коригування оцінки вартості. Якщо для оцінки справедливої вартості використовується інформація, отримана від третьої сторони, така як брокерські котирування, Департамент інвестицій, управління грошовими потоками та економічного аналізу перевіряє докази, отримані від третьої сторони, для підтвердження висновку щодо того, що такі оцінки відповідають вимогам МСФЗ, включаючи рівень в ієрархії джерел визначення справедливої вартості, до якого слід відносити такі оцінки.

Оцінюючи справедливу вартість активу чи зобов'язання, Компанія використовує, наскільки це можливо, відкриті дані. Виходячи з характеру вхідних даних, що використовуються у методах оцінки вартості, справедлива вартість розподіляється за різними рівнями в ієрархії джерел визначення справедливої вартості таким чином:

- *Рівень 1:* котирувальні ціни (без коригування) на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань.
- *Рівень 2:* інші вхідні дані щодо активу чи зобов'язання, крім котирувальних цін, включених до Рівня 1, які є наявними у відкритих джерелах безпосередньо (тобто ціни) чи опосередковано (тобто дані, визначені на основі цін).
- *Рівень 3* – вхідні дані щодо активу чи зобов'язання, які не ґрунтуються на відкритих ринкових даних (закриті дані).

Якщо вхідні дані, які використовуються для оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання, можуть бути віднесені до різних рівнів в ієрархії джерел визначення справедливої вартості, то оцінка справедливої вартості в цілому відноситься до того самого рівня в ієрархії, що і вхідні дані найнижчого рівня, які є значними для оцінки в цілому.

Компанія визнає переміщення оцінок між рівнями в ієрархії джерел визначення справедливої вартості на кінець того звітного періоду, в якому відбулося таке переміщення.

(б) Класифікація у бухгалтерському обліку і справедлива вартість

Оцінка справедливої вартості має приблизно дорівнювати ціні, яка була б отримана при продажу активу або сплачена при передачі зобов'язання у ході звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки. Однак у зв'язку з невизначеністю та використанням суб'єктивних суджень справедлива вартість не повинна розглядатися як сума, що може бути реалізована при негайному продажу активів чи передачі зобов'язань.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, які мають котирування на активному ринку, визначається з використанням ринкових або дилерських цін котирувань. Для оцінки справедливої вартості всіх інших активів та зобов'язань Компанія використовує інші методи оцінки вартості.

Ці методи оцінки вартості спрямовані на таку оцінку справедливої вартості, яка відображає ціну, що була б отримана при продажу активу або сплачена при передачі зобов'язання у ході звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Методи оцінки вартості включають моделі чистої приведеної вартості та дисконтованих грошових потоків. Ці методи оцінки спрямовані на таку оцінку справедливої вартості, яка відображає ціну фінансового інструмента на звітну дату, яка була б визначена учасниками ринку в операції на ринкових умовах.

(в) Ієрархія джерел визначення справедливої вартості

Далі представлено аналіз фінансових інструментів та інших немонетарних активів, які оцінюються за справедливою вартістю, за рівнями в ієрархії джерел визначення справедливої вартості на 31 грудня 2019 р.:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Усього
31 грудня 2019 р.				
Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8,104	10,519	304,839	323,462
Будівлі та споруди	-	21,282	-	21,282
Інвестиційна нерухомість	-	8,112	-	8,112
	<u>8,104</u>	<u>39,913</u>	<u>304,839</u>	<u>352,856</u>
Усього	<u>8,104</u>	<u>39,913</u>	<u>304,839</u>	<u>352,856</u>

У наступній таблиці представлено аналіз фінансових інструментів та інших немонетарних активів, які оцінюються за справедливою вартістю, за рівнями в ієрархії джерел визначення справедливої вартості на 31 грудня 2018 р.:

<i>(у тисячах гривень)</i>	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Усього
31 грудня 2018 р.				
Фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	-	9,008	-	9,008
Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14,855	18,515	184,886	218,256
Будівлі та споруди	-	22,565	-	22,565
Інвестиційна нерухомість	-	8,713	-	8,713
	<u>14,855</u>	<u>58,801</u>	<u>184,886</u>	<u>258,542</u>
Усього	<u>14,855</u>	<u>58,801</u>	<u>184,886</u>	<u>258,542</u>

Оцінюється, що балансова вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань, які є ліквідними або мають бути виплачені у короткі строки (до трьох місяців), приблизно дорівнює їх справедливій вартості. Таке припущення застосовується до грошових коштів та їх еквівалентів, іншої поточної дебіторської заборгованості (наданих короткострокових кредитів) та кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

Справедлива вартість фінансових зобов'язань з фіксованою процентною ставкою, що відображаються за амортизованою вартістю, визначається шляхом порівняння ринкових процентних ставок на дату їх початкового визнання з поточними ринковими ставками, встановленими для аналогічних фінансових інструментів.

До тих фінансових активів, для яких не існує ринкових котирувальних цін, застосовується модель дисконтованих грошових потоків на основі кривої доходності за поточною процентною ставкою на період, що залишається до строку виплати.

Далі наведено інформацію щодо значних закритих вхідних даних, що використовувалися для оцінки справедливої вартості фінансових інструментів, віднесених до Рівня 3 в ієрархії джерел визначення справедливої вартості, на 31 грудня 2019 р. та 2018 р.:

(у тисячах гривень)

31 грудня 2019 р.

Фінансовий інструмент	Справедлива вартість	Метод оцінки вартості	Значні закриті вхідні дані	Діапазон оцінок (середньозважених) за закритими вхідними даними	Чутливість справедливої вартості до зміни закритих вхідних даних
Фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід	304,839	Актуарна модель Appraisal Value	Зважена на ризик ставка дисконту	17%	Аналіз чутливості подається далі
			Темпи зростання валових премій та агентських витрат від нового бізнесу у 2019 – 2029 роках	5.8% - 11.3%	
			Дострокове припинення договорів	0%-35%	
			Інвестиційний дохід	UAH 4.6%-9% USD 2%-4% EUR 2%	
			Відсоток смертності	20%-30%	
			Прогнози першого року (які, в подальшому використовуються як база для прогнозів на подальші роки)		

(у тисячах гривень)

31 грудня 2018 р.

Фінансовий інструмент	Справедлива вартість	Метод оцінки вартості	Значні закриті вхідні дані	Діапазон оцінок (середньозважених) за закритими вхідними даними	Чутливість справедливої вартості до зміни закритих вхідних даних
Фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід	184,886	Актуарна модель Appraisal Value	Зважена на ризик ставка дисконту	25%	Аналіз чутливості подається далі
			Темпи зростання валових премій та агентських витрат від нового бізнесу у 2019 – 2029 роках	3% - 20%	
			Дострокове припинення договорів	0%-35%	
			Інвестиційний дохід	UAH 10%-14% USD 4% EUR 2%	
			Відсоток смертності	20%-30%	
			Прогнози першого року (які, в подальшому використовуються як база для прогнозів на подальші роки)		

Протягом 2018-2019 років переміщень фінансових інструментів між Рівнями ієрархії джерел визначення справедливої вартості не було.

Справедлива вартість інвестиції в акції ПрАТ «Страхова компанія «ПЗУ Україна» визначається на основі актуарної моделі Appraisal Value, що включає ряд припущень:

- Приведена вартість вигоди, що розраховується базуючись на 30% таблиць смертності (що використовуються для резервування та ціноутворення) для індивідуальних продуктів та 20% таблиць смертності (що використовуються для резервування та ціноутворення) для групових продуктів.
- Ставки по періодам (закінчення), що базуються на історичному досвіді Компанії та розподілені по каналу збуту та рокам укладення страхового контракту.
- Вартість капіталу, розрахунок якого базується на пороговій ставці у 17%, зменшеної на інвестиційних дохід після врахування податку на прибуток (18%) та помноженої на капітал, що вимагається законом (що дорівнює 5% від математичного резерву).
- Найостанніші фактичні історичні дані використовуються як база для прогнозів на подальші роки (використовуючи прогнозні темпи зростання, зверніться до таблиці вище).

Аналіз чутливості

У наступній таблиці подається аналіз чутливості моделі до змін використаних ключових припущень:

Припущення (у тисячах гривень)	31 грудня 2019 р.		31 грудня 2018 р.	
	Балансова вартість інвестиції	Вплив на прибуток до оподаткування	Балансова вартість інвестиції	Вплив на прибуток до оподаткування
Коливання ставки дисконту на -1%	321,316	16,477	194,318	9,433
Коливання ставки дисконту на +1%	287,007	(17,832)	176,362	(8,523)
Дострокове припинення дії договорів -50%	384,912	80,073	227,631	42,746
Дострокове припинення дії договорів +50%	246,950	(57,889)	153,943	(28,942)
Коливання прибутковості інвестицій -1%	270,921	(33,918)	178,639	(6,247)
Коливання прибутковості інвестицій +1%	316,742	11,903	191,180	6,295
Коефіцієнт смертності +15%	294,052	(10,787)	178,882	(6,004)
Витрати +10%	291,126	(13,713)	176,557	(8,329)
Зменшення об'єму валових премій нового бізнесу -75%	245,318	(59,522)	153,007	(31,878)
Збільшення об'єму валових премій нового бізнесу +75%	364,361	59,522	216,764	31,878

Можливо, що зміна припущень може значно перевищити вказані значення, що припускається у вищенаведеній таблиці. У такому випадку сума впливу на прибуток та збиток може бути значно вищою, ніж ті суми, які наведено вище у таблиці (які ґрунтуються на припущенні про зміну на вказані значення).

Зростання справедливої вартості інвестицій в ПрАТ «Страхова компанія «ПЗУ Україна страхування життя» станом на 31 грудня 2019р., яке становить 119,953 тисячі гривень (у порівнянні до 31 грудня 2018 року), було в основному спричинене зменшенням ставки дисконтування з 25% до 17%, а також покращенням фактичних результатів за 2019 рік в порівнянні до 2018 року, які були використані як база для прогнозів першого року (які, в подальшому використовуються як база для прогнозів на подальші роки).

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображаються за справедливою вартістю, за рівнями ієрархії методів її визначення, у які категоризується кожна оцінка справедливої вартості на 31 грудня 2019 року:

(у тисячах гривень)	Рівень 1	Рівень 2	Загальна справедлива вартість	Загальна балансова вартість
Фінансові активи, що не відображаються за справедливою вартістю				
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	135,322	135,322	135,322
Страхова та інша дебіторська заборгованість	-	96,723	96,723	96,723
Фінансові інвестиції	149,564	348,804	498,368	485,778
Усього	149,564	580,849	730,413	717,823
Фінансові зобов'язання				
Поточна кредиторська заборгованість	-	443,901	443,901	443,901
Усього	-	443,901	443,901	443,901

Припускається, що балансова вартість деяких інших фінансових активів і фінансових зобов'язань приблизно дорівнює їх справедливій вартості через короткостроковий характер зазначених фінансових інструментів та/або враховуючи ринкові процентні ставки на кінець періоду.

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображаються за справедливою вартістю, за рівнями ієрархії методів її визначення, у які категоризується кожна оцінка справедливої вартості на 31 грудня 2018 року:

(у тисячах гривень)	Рівень 1	Рівень 2	Загальна справедлива вартість	Загальна балансова вартість
Фінансові активи, що не відображаються за справедливою вартістю				
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	135.987	135.987	135.987
Страхова та інша дебіторська заборгованість	-	145.218	145.218	145.218
Фінансові інвестиції	146.730	198.593	345.323	343.712
Усього	146.730	479.798	626.528	624.917
Фінансові зобов'язання				
Поточна кредиторська заборгованість	-	397.819	397.819	397.819
Усього	-	397.819	397.819	397.819

33 Події після звітної дати

В перші місяці 2020 року спостерігається значне потрясіння на світовому ринку, викликане спалахом коронавірусу. Разом з іншими факторами це призвело до різкого зниження фондових індексів, а також до знецінення української гривні та суттєвого зростання ринкових ставок на фінансовому ринку. Ці зміни ще більше підвищують рівень невизначеності в українському бізнес-середовищі.

Відповідно до фінансового плану Компанії на 2020 рік валова сума підписаних премій по видах страхування, найбільш чутливих до вищезазначених подій, за оцінкою керівництва очікується в розмірі 307,709 тисяч гривень за період з 1 квітня 2020 року до 30 вересня 2020. На дату затвердження цієї окремої фінансової звітності існує суттєва невизначеність щодо здатності Компанії згенерувати даний дохід.

Зростання ринкових ставок на фінансовому ринку має безпосередній вплив на справедливую вартість інвестиції Компанії в ПрАТ «Страхова компанія «ПЗУ Україна страхування життя». Чутливість до зміни ринкових ставок розкрита в Примітці 32 (в).

31 березня 2020 р.

Голова Правління

Яцек Матусяк

Головний бухгалтер

Олена Зінакова

Звіт незалежних аудиторів

Правлінню

Приватного акціонерного товариства «Страхова компанія «ПЗУ Україна»

Звіт щодо аудиту окремої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит окремої фінансової звітності Приватного акціонерного товариства «Страхова компанія «ПЗУ Україна» («Компанія»), що складається з окремого балансу (звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 р., окремого звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), окремого звіту про власний капітал та окремого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, і приміток, включаючи стислий виклад значущих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію.

На нашу думку, окрема фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2019 р. та її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог законодавства України щодо фінансового звітування.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудиторів за аудит окремої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту окремої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Міжнародного кодексу етики. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Суб'єкт господарювання: Приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «ПЗУ Україна»

Код ЄДРПОУ: 20782312

Адреса: Україна, 04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 40.

Незалежний аудитор: Приватне акціонерне товариство «КПМГ Аудит», компанія, яка зареєстрована згідно із законодавством України, член мережі незалежних фірм КРМГ, що входять до асоціації КРМГ International Cooperative ("KPMG International"), зареєстрованої згідно із законодавством Швейцарії.

Код ЄДРПОУ № 31032100

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: № 2397.

Адреса: вул. Московська, 32/2, 17-й поверх, Київ, 01010, Україна

Ключові питання аудиту, що включають найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, у тому числі оцінений ризик суттєвих викривлень унаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту окремої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту окремої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Оцінка резерву збитків (резерв належних виплат)

Див. Примітку 16 до окремої фінансової звітності.

Назва ключового питання аудиту	Як це питання вирішувалось під час аудиту
<p>Резерв збитків («резерв належних виплат») включає резерв заявлених, але не виплачених збитків («ЗАНЗ») та резерв понесених, але не заявлених збитків («ПАНЗ»).</p> <p>Оцінка резерву збитків потребує застосування суттєвого судження, враховуючи невизначеність, притаманну оцінці очікуваних витрат на відшкодування збитків.</p> <p>Величина резервів ґрунтується на найкращій оцінці очікуваних витрат на відшкодування збитків, понесених на звітну дату, але не врегульованих, незалежно від того, були вони заявлені чи ні. Для визначення величини цих резервів може бути застосований ряд статистичних методів.</p> <p>Незначні зміни у припущеннях, використаних при оцінці резервів збитків, можуть справити суттєвий вплив на оцінку величини резерву (як описано у Примітці 3).</p> <p>Через суттєвість суми, високий рівень значущості судження та особливості розрахунку, про які йдеться вище, розрахунок резерву збитків вважається ключовим</p>	<p>Ми проаналізували процеси та принципи облікової політики, пов'язані з оцінкою величини резерву збитків, а також оцінили структуру та впровадження систем і засобів контролю, пов'язаних із цим процесом.</p> <p>Наші аудиторські процедури, виконані за допомоги наших спеціалістів з актуарних розрахунків, включали, серед іншого:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінку методології, моделей та припущень Компанії, використаних при оцінці величини резерву збитків; - порівняння величини резерву і наступних виплат та залишків у резервах, що стосуються попередніх періодів (run-off test) з метою оцінки балансової вартості резерву збитків на предмет достатності, враховуючи оцінені майбутні грошові потоки; - оцінку ключових припущень і методологій резервування, що впливають на величину резерву збитків, виходячи з нашого знання галузі та наших очікувань, що ґрунтуються на історичному досвіді Компанії та поточних тенденціях. Щодо вибраних напрямків діяльності ми також зробили незалежні актуарні прогнози та перерахунки та порівняли результати з даними Компанії;

питанням аудиту.	<ul style="list-style-type: none"> - звірку даних щодо збитків, що використовуються в актуарних прогнозах, з даними вихідних джерел і, на вибірковій основі, перевірку достовірності відображення даних згідно з відповідними політиками та іншою документацією щодо страхових справ; - звірку, на вибірковій основі, розрахункових сум заявлених збитків з методологією резервування та іншою відповідною документацією; - аналіз чутливості резерву збитків до змін ключових суджень та припущень; - аналіз розкриттів Компанії, пов'язаних з резервом збитків.
------------------	---

Оцінка інвестиції у капітал асоційованого підприємства

Див. Примітки 7 і 32 до окремої фінансової звітності.

Назва ключового питання аудиту	Як це питання вирішувалось під час аудиту
<p>Компанія має інвестицію в асоційоване підприємство ПрАТ СК «ПЗУ Україна страхування життя», яка не має котирування на активному ринку. Справедлива вартість цієї інвестиції визначається Компанією з використанням моделі оцінки, яка застосовує комплексні бізнес та актуарні припущення для розрахунку величини існуючого страхового портфеля та прогнозованої вартості нового бізнесу.</p> <p>Для цілей оцінки було визначено набір параметрів, отриманих на основі внутрішньої інформації об'єкта інвестування, які можуть справити суттєвий вплив на оцінку справедливої вартості (як описано у Примітці 32).</p> <p>Через значущість професійного судження та потенційний вплив на окрему фінансову звітність ми вважаємо оцінку справедливої вартості ключовим питанням аудиту.</p>	<p>Ми проаналізували процеси та принципи облікової політики, пов'язані з оцінкою інвестиції в асоційоване підприємство ПрАТ СК «ПЗУ Україна страхування життя», а також оцінили структуру та впровадження систем і засобів контролю, пов'язаних із цим процесом.</p> <p>Наші аудиторські процедури, виконані за допомоги наших спеціалістів з актуарних розрахунків та оцінки, включали, серед іншого:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінку прийнятності суттєвих припущень та моделі оцінки. З цією метою ми обговорили питання очікуваних грошових потоків та припущення щодо довгострокових темпів зростання з управлінським персоналом Компанії. Ми також провели звірку цієї інформації з іншими наявними внутрішніми та зовнішніми прогнозами; - критичний аналіз припущень, використаних при підготовці прогнозів грошових потоків, на основі нашого розуміння операційної діяльності, розвитку макроекономічної ситуації та припущень, використаних минулого року;

	<ul style="list-style-type: none">- аналіз чутливості справедливої вартості інвестиції до змін ключових суджень та припущень;- аналіз адекватності розкриттів, пов'язаних з оцінкою інвестиції в капітал.
--	--

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається із Звіту про управління, але не є окремою фінансовою звітністю та нашим звітом аудиторів щодо неї.

Наша думка щодо окремої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом окремої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією й окремою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Якщо на основі проведеної нами роботи ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які потрібно було б включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за окрему фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання окремої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог законодавства України щодо фінансового звітування та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання окремої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні окремої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Компанії.

Відповідальність аудиторів за аудит окремої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що окрема фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудиторів, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї окремої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту.

Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення окремої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Компанії;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудиторів до відповідних розкриттів інформації в окремій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудиторів. Втім майбутні події або умови можуть примусити Компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст окремої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує окрема фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які значні недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту окремої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудиторів, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Згідно з вимогами статті 14(4) Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» ми надаємо наступну інформацію в нашому Звіті незалежних аудиторів, що вимагається додатково до вимог МСА.

Призначення аудитора та тривалість виконання аудиторського завдання

Ми були призначені аудиторами окремої фінансової звітності Компанії станом на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився зазначеною датою, складеної відповідно до МСФЗ та вимог законодавства України щодо фінансового звітування, Загальними зборами акціонерів 30 вересня 2019 р. Загальна тривалість виконання нами аудиторських завдань без перерв складає 6 років, охоплюючи роки, що закінчилися 31 грудня 2014 р. по 31 грудня 2019 р.

Надання неаудиторських послуг

Ми стверджуємо, що ми не надавали неаудиторські послуги, які заборонені положеннями Статті 6(4) Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Також, за період, якого стосується обов'язковий аудит, ми не надавали Компанії інших послуг, крім послуг з обов'язкового аудиту, інформація про які не розкрита у Звіті про управління або в окремій фінансовій звітності Компанії.

Додатковий звіт для Наглядової ради

Ми підтверджуємо, що цей звіт аудиторів узгоджений з додатковим звітом для Наглядової ради Компанії.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є:

Тетяна Фодчук

Сертифікований аудитор

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності №101452

Заступник директора,

ПрАТ «КПМГ Аудит»

31 березня 2020 р.

